

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв
Кафедра музичного фольклору

Сергій Козицький

НАРОДНІ ПІСНІ ВОЛИНІ, ПОДІЛЛЯ І ХОЛМЩИНИ

Рівне
видавць
О.ЗЕНЬ
2014

УДК 784.4(477)
ББК 72.3(4Укр)-6
К 591

Рецензенти

Дзвінка Р. І. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Рибак Ю. П. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Гапон Л. Д. – старший викладач кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, відмінник освіти України

Редактори-упорядники Богдан Столярчук, Олена Юзюк

Козицький С. О.

Народні пісні Волині, Поділля і Холмщини // Редактори-упорядники Богдан Столярчук, Олена Юзюк. – Рівне: О. Зень, 2014. – 128 с.

У книзі подано зразки пісенного фольклору, віднайдені та оброблені в першій третині ХХ століття дослідником української традиційної культури Сергієм Олександровичем Козицьким на Волині, Поділлі і Холмщині. Композиторська, педагогічна і просвітянська діяльність науковця базувалася на правдивих народних традиціях Південної Волині. Життя Сергія Козицького передчасно обірвалося 10 січня 1941 року під час масових репресій радянського комуністичного режиму проти українських патріотів.

УДК 784.4(477)
ББК 72.3(4Укр)-6

© Богдан Столярчук, Олена Юзюк, 2014.

Маловідомі сторінки фольклориста Сергія Козицького

Перебуваючи в Державному історико-культурному заповіднику міста Дубна, вже не вперше я зустрівся з своїми хорошими колегами Тамарою Дмитренко та Миколою Пшеничним. Вони показали мені невідомі матеріали про Сергія Козицького, дубенського періоду його життя. Це фотографії, листи, книги. На одній із фотографій написано: *«На пам'ять братові Хведорові від Сергія. Селець. 30/VII.1912 року, після Ксеніного шлюбу»*. Згадане село Селець у Дубровицькому районі також пов'язане з його там перебуванням.

Сергій Козицький, 1908 р.

Ще одна його фотографія в солдатській формі зроблена в Москві. На ній читаємо: *«Кажуть, що на карточці обов'язково треба щось написати. Але ж я далекі забув усе, що знав. Так-таки і не згадаю. Зрешти, гадай, що хочеш. Сергій Нікчемний. 1/XII.1908 року. Казарма»*. Є припущення, що в цей час він відбував військову службу.

І ще один цікавий документ — перша книжка для дітей «Учітєся», де вказано: *«Склали Сер. Козицький та Ів. Шуминський, ілюстрував Петро Холодний, каліграфічні роботи В. Андрейчинка. Луцьк — 1930. Розпорядження дня 28 грудня 1923»*. Освіта затвердила цей підручник до вживання і в школах.

У цій книжці автор приводить вірш Тараса Шевченка «Учітєся, брати мої», а також вміщена розповідь про місто Дубно.

Сергій Козицький для жителів села Михалківці Острозького району на початку 20-х років ХХ століття був шанованою людиною. Сюди він приїхав, побувавши у Луцьку і Дубні. За свідченнями колишнього сусіда і приятеля Жука Григорія Семеновича він, ймовірно, приїхав на Волинь із Галичини. Місце його народження невідоме.

Сергій Козицький, 1920-ті рр.

Педагогічну освіту здобув у Москві. А в цьому селі був учителем і регентом церковного хору, викладав декілька дисциплін у церковно-приходських школах. Під час навчання в Москві, приблизно в 1914-1915 роках, Сергій Козицький познайомився з сином відомого українського письменника Дмитра Марковича – Левом. Їх стосунки переросли в творчу дружбу. У 1920 році Сергій Козицький, який у той час проживав у Дубні та Луцьку, прийняв запрошення Лева переїхати у с. Михалківці Острозького району. Майже два роки він жив у гостинному будинку свого друга. Згодом, на цій

дводесятигнній ділянці, можливо подарованій чи наданій йому в користування, фольклорист збудував невеликий будинок поблизу сусіднього села Сіянци, де і мешкав, вчителюючи і керуючи церковними хорами, збираючи фольклор, заснувавши просвітянський гурток. У Здолбунові 8 серпня 1925 р. була укладена угода про те, що Лев Маркович продає або здає в оренду Сергію Козицькому свою власність в Михалківцях «...площею дві десятини чи скільки окажется в дійсності в границях нам обом добре знаних з будинками на цій землі (домом і хлівом)...»*, що має назву Халковщина.

«...Всі податки з дня приступлення до користування цією землею й взагалі цілим об'єктом має виплачувати Сергій Козицький, всякі непорозуміння проміж нас передаємо на вирішення третейського полюбовного суду в складі Бориса Михайловича Козубського, Самійла Максимовича Підгірського й Олександра Михайловича Карпинського – це члени української парламентарної репрезентації в польському сеймі та сенаті»*.

* Документ знаходиться в архіві рівненського краєзнавця, вченого та громадського діяча Руслана Краплича.

Збереглася фотографія сенаторів і членів сейму, датована виборами 1922 року, серед них і вище згадані особи, які склали умови договору. Праворуч на фотографії портрет – Тараса Шевченка, у центрі – пам'ятник Богданові Хмельницькому. Сергій Козицький створив і очолив три церковні хори, кожен із яких складався з 60 чоловік у селах Сіянці, Михалківці та Завізові. Просвітянські хори в Михалківцях і Мощаниці неодноразово брали участь у численних оглядах, конкурсах, олімпіадах. Композитор виконував обробки багатьох народних пісень, які входили до їхнього репертуару. Колективи здобували перемоги у цих імпрезах, високі відзнаки були здобуті в Здолбунові, Острозі, Дермані, Здовбиці та багатьох інших селах.

Сергій Козицький, 1922 р.

Композиторська, педагогічна і просвітянська діяльність Сергія Козицького базувалася на правдивих народних традиціях Південної Волині. Репертуар просвітянських хорів складався виключно з місцевого фольклору і класичних творів українських композиторів. Навіть церковні служби були перекладені ним з церковнослов'янської на рідну мову, молитви і обрядові пісні, що виконувалися в церквах цієї місцевості, він аранжував так, щоб їх спів не тільки був полегшеним для виконавців, але й увібрав у себе особливості мелосу цього краю.

Займаючись збором пісенного фольклору, він здійснював і обробки народних пісень не тільки Волині, а й Поділля і Холмщини, зберігав всю автентичність їх виконання. Відроджені ним і упорядковані в активну форму побутування вертепні різдвяні драми, тексти яких збереглися у сім'ї колишнього члена Вільгирської «Просвіти» Теофіла Семеновича Величка (1913 р.н.), а зараз у мешканців села Колесники Гощанського району.

Згадує Оксана Камінська-Юрчук з села Острів Радивилівського району: «У 1932 році до нас у гості на Різдвяні свята приїхав сенатор польського парламенту Сергій Козицький, записав усі колядки і щедрівки. Від моєї бабусі Софії Калинської він записав більше 100 пісень і поклав їх на ноти». Є свідчення, що до творчого доробку композитора належать також пісні весняно-літнього циклу. Окрім того, багато творів Т. Г. Шевченка, покладені ним на музику, отримали популярне побутування.

Сергій Козицький займався вихованням молоді. Надихнув ціле покоління на любов до свого народу, до його національної культури, де сам у всьому подавав приклад. Багато учнів продовжували його справу, як фольклориста і патріота. З 1922 року протягом двох десятиліть він обирався депутатом і уповноваженим Польського сейму і сенату, належав до Української парламентарної репрезентації. Але не дивлячись на всі його заслуги, він був ув'язнений із відбуванням покарання у польському концтаборі Береза-Картузька, де його здоров'я значно погіршилося.

Після вересня 1939-го почалися масові репресії радянського режиму проти українських патріотів. Життя Сергія Козицького передчасно обірвалось 10 січня 1941 року.

У статті «Збирач пісень – Сергій Козицький» житель села Тесів Острозького району Євген Жигальський пише, використовуючи спогади своєї матері Олени Данилівни: «Був середнього зросту, міцної статури, носив козацькі вуса, з одягу – вишиту сорочку. Звичайно, сповідував патріотичні погляди щодо свого рідного народу. Виділявся розумом і безстрашною вдачею. Його всі знали, він мужньо відстоював інтереси простого люду. Не уникав при цьому публічних виступів. Церковний хор під його керівництвом у селі Сіянці виконував Службу Божу лише українською мовою. Сергій Козицький постійно спілкувався рідною мовою. Він помер в Острозькій лікарні від фурункулу. Його смерть була загадковою. У Михалківцях на жовто-блакитному пам'ятнику-надгробку, спорудженому на його могилі, викарбувано: «Тут спочиває слуга Божий Сергій Олександрович Козицький. Род.1883 р. 20.X. – Пом. 1941 р. 10.I. Учителаві від учнів. 1941 р.».

Подібна ситуація склалась з його творами, фольклорними записами, обробками пісень. Чи були коли-небудь видрукувані його твори, невідомо. Але більшість рукописних збірників були втрачені під

час пожежі, влаштованої угорськими карателями. Церковні архіви Михалківців і Завізова із розшифровками Сергія Козицького були знищені вже в 70-х роках ХХ століття, лише декілька нотних записів колядок зберігається в Сіянецькій церкві. Ці матеріали виявили студенти Рівненського державного інституту культури, дослідники фольклору Зіновій Дмитрів і Руслан Краплич.

Ось витяг з листа завідувача відділу художньої самодіяльності київського видавництва «Мистецтво» Ю. Беякової від 14 жовтня 1965 року до доньки Сергія Козицького:

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ РАДИ МІНІСТРІВ УРСР ПО ПРЕСІ	ГОСУДАРСТВЕННЫЙ КОМІТЕТ СОВЕТА МІНІСТРОВ УССР ПО ПЕЧАТІ
ВИДАВНИЦТВО „МИСТЕЦТВО“	ИЗДАТЕЛЬСТВО „МИСТЕЦТВО“
Київ, вул. Свердлова, 19. Телефони Б-9-45-71, Б-9-45-91	Київ, ул. Свердлова, 19. Телефоны Б-9-45-71, Б-9-45-91
№ <u>2664</u>	<u>14/8</u> 1965 р.

Шановна Христина Сергійовна!

Одержали Ваш лист і з хвилюванням читали розповідь про Вашого батька, про його діяльність. Хотілося дуже допомогти Вам відшукати е ди його праць/від того і затримали відповідь!/. Поки нічого втісного не можемо Вам сказати. Ніхто нічого не знає про його роботи. Звертали ми і до Л.М.Ревуцького і до інституту фольклору АН УРСР.

Єдине, що знайшли - це в фондах Інституту фольклору зберігаються зошити волинських пісень датовані щонайпізніше 1904 роком. Фактично це ті самі матеріали, що нами опубліковані в "Золотих ключах".

От і все, що ми змогли знайти.

Що до грошей - то Ви можете одержати за видання пісень 50% загальної суми/як спадкоємці/, але для цього треба буде надіслати до видавництва нотаріальне свідоцтво про те, що Ви/чи Ваша мати є спадкоємцями Козицького Сергія Олександровича. Гроші будуть нараховані тому, хто буде визначений спадкоємцем. Можливо, Вам зручніше дати свідоцтво на двох, а можливо на когось одного.

Щиро здоров'я і бажаю успіху!

Зав. редакцією художньої самодіяльності *Ю. Беякова* Ю. Беякова/

Лист видавництва «Мистецтво» до доньки Сергія Козицького – Христини, м. Київ. 1965 р.

«Шановна Христино Сергіївно!

Одержали Ваш лист і з хвилюванням читали розповідь про вашого батька, про його діяльність. Хотілося дуже допомогти Вам відшукати сліди його праці (від того і затримали відповідь). Поки нічого втішного не можемо Вам сказати. Ніхто нічого не знає про його роботи. Зверталися ми й до А. М. Ревуцького і до Інституту фольклору АН УРСР.

Єдине, що знайшли – це в фондах Інституту фольклору зберігаються зошити волинських пісень, датовані щонайтісніше 1904 роком. Фактично – це ті самі матеріали, що нами опубліковані у збірнику «Золоті ключі». Ось і все, що ми змогли знайти».

Повний творчий доробок композитора поки що не зібраний, лише окремі обробки його пісень збереглися у пам'яті його колишніх учнів та у власному архіві сучаного пошуковця і краєзнавця Руслана Краплича.

«Мені почувалося якось незручно, – згадує Євген Жигальський, – адже у мене знаходилися його нотні записи. І от нарешті я здав в Острозький історико-культурний заповідник за актом від 31 травня 1996 року. Як вони, ці записи, потрапили в наш дім – лишається загадкою, але варто сказати, що пан Козицький був у добрих відносинах з моїм батьком Миколою Никифоровичем, поважав і цінував його. Якщо оглянути цей зошиток – то на 47 листках нотного паперу, записано близько 120 пісень. В основному це українські народні пісні, є невелика частка мадярських, сербських, а також духовних. Біля їх найменувань подається, де і коли записаний твір.

Чимало пісень записано у Рівненській тюрмі. Маємо ось такі цікаві замітки. Під назвою пісні читаємо: «Від доктора Михайла Зайця. Рівне. Тюрма. 1931 р.». Після пісні «По горах ходила» зазначено: «Це якась польська пісня чи танок. Чув, як грала коло тюрми оркестра 45-го полку і баритон дуже гарно цю мелодію виконував» (записано гру баритона). І ще: «Учора була Шура, бідна, бідна моя дружина, як ти тяжко мучишся! Келія № 6, 4.ІІ.1930 р.». «Полетіли гуси в вирій понад моїм вікном». Щаслива дорога, милі вільні птахи. Повертайтеся по мене на весну. Рівне. 6.Х.1930 р. Келія № 6».

Перебуваючи в Острозькому історико-культурному заповіднику, я натрапив на рукописні матеріали Сергія Козицького, які довго

49.

Пошто ви мє, мамце.
(Лещківська) *подруч. Віл Д-ра Мих. Змигуб.*
Рівн. Моторна. 30. 11. 1931.

1. Пошто ви мє, мамце, до чого ми та-ва це? Тей, з мене ніку не бу-де.

Дармо накла-де, дармо накла-де.

2. З мене ніку не бу-де,
А ні киди, ні паймаю,
Тей, бо бим од алтиро
На цвгата патрив

3. Не тат од алтиро,
Ах од касальмуд.
Тей, бо є аз змалював
В вейской дивузі.

Зразок нотного запису Сергія Козицького. 1931 р.

зберігалися у власному архіві вже згадуваного Євгена Жигальського. Перегортаючи пожовклі нотні листки, крім вміщених пісень, тут збереглися і партитури хорів М. В. Лисенка, обробки народних пісень М. Д. Леонтовича та інших відомих композиторів. Деякі твори пісенного фольклору Рівненщини, Підляшшя, Холмщини і Волині у записах Сергія Козицького було знайдено під час приватної експедиції в с. Олександрію Рівненського р-ну в листопаді 1993 року (зберігається у власному архіві Р. Краплича). А експедиція «Забуті села» творчої науково-дослідницької лабораторії «Успадкування художніх традицій» Рівненського державного інституту культури у січні 1994 року віднайшла збережені Теофілом Семеновичем Величком дві вертепні драми, переписані колись у С. Козицького в 30-х роках. Підсумовуючи результати даної експедиції, дослідники зробили висновок, що не зважаючи на відсутність більшої частини творів, зібраних і опрацьованих Сергієм Козицьким, можна відтворити цей доробок, провівши повторну розшифровку пісень і музичних творів, збережених місцевими жителями, які не лише пам'ятають свого земляка, але й прийняли з його уст і свято бережуть його багатющу фольклорну спадщину.

В одному з листів, мріючи про збірку пісень, він писав: «Не знаючи, чи пощастить мені, чи побачить світ цей збірник, а як так бажаю, щоб це сталося! Щоб показати, що ми, воляники, маємо пісні, котрі багаті як мелодією, так і змістом. Наша пісня – це або завзятий жарт,

*Пам'ятник Сергію Козицькому
на його могилі в с. Михалківці
Острозького району*

49 пісень, записаних композитором на нашій історичній Волині, Поділлі та Холмщині. Вони подаються у трьох розділах — календарно-обрядові пісні, пісні інших народів та пісні в гармонізації Сергія Козицького. У багатьох з них відсутній текст, але збережені мовні особливості виконавців. Цей матеріал — добра пам'ять про композитора, збирача і популяризатора народних пісень, учителя, регента і громадського діяча, незабутнього Сергія Олександровича Козицького.

або важка туга, плач, бо інша пісня не могла вродитись у нас: вона є найправдивіший відтінок нашої історії. Найголовніше бажання моє, щоб ми, зрозумівши всю красу нашої пісні, не захаяли її, не кидались за чужою, котра не дасть нам того, що дає рідна, яку ми вихохали віками важкого життя, яка втішала нас, давала нам сили знести всі недолі і знов вставати, і знов працювати. Вона живе, її подих чуємо щохвилини, вона живе поміж нами, як повітря, котре свіжим подихом повертає нас до праці і дає завзяття тоді, коли ми часто боїмося впасти під тягарем життя».

У збірнику «Сивий туман на долині», який ми уклали спільно з Оленою Юзюк і видали в 1998 році, вміщено

*Богдан Столярчук,
професор Інституту мистецтв
Рівненського державного гуманітарного університету,
член Національної спілки краєзнавців України*

Листи та документи Сергія Козицького

Лес і таяв великий бере, що треба повернути Вам, доручити
Леву Дмитровичу, ці картки, — надто з Маджишою Олександрівною, — але
дуже Вас розділило, і постійною повернути. Розумію не тільки їх мови-
на, але й форму, що в нашому з Вами стосовно срілки є епічного,
коли хоче драматично...

Без міри вдячний Вам за ці докладні відомості, які подали,
як передав отримав, вражаючу гору, що близько його медана
сохне (коч, здається, сухо ще в неї немає). І він Вам буде дуже вдяч-
ний, зможете жешу вразі виїхати своє срановище і емаїлі найкращі
план, який у нас є, половина віса.

Не забувайте за нас Маджишу Олександрівну, тільки мовенко ві-
жайте її, перекажіть сердечне побажання зміцнити своє здоров'я як
найкраще і набратися повної, світлої сили на дачі, щиро щиро.

Свого титку з мабурі, жешу ~~павезу~~ до Криму весною (у май). Мовенко
годі пошарувати і у Михайлівці завітати. З ними то у нас найкращі
спогоди з'являються.

Одні кінчали свої курси, жа іду до Києва, буду там, мабурі, до 22.
Радий, що до Вас завітати мої колеги, не забаритиме. Буде
певні, що без Фракієва дівка б не було ні курців, а нічого.

Назавсім виконаю од мене Вашої родини, нехай Вам веселі
будуть ці свята на масениці.

Ще раз дякую, спішаю Вашою рукою. Вам Сергій Козіцький

Лист від 9 лютого 1914 року до Лева Дмитровича Марковича

Милій Метт, «и тинь в вем тиблю».

Ваша записка вистієва, що я живлю способом притисо до місце задрю вас, вколола мене, і в погубави в потреби таки цілого окремого маже до ваших мисленей нашісади. Дієно, недержавно з мого боку не маєти, і а, що оубран нашісади. Прощіт! Прощіт тинь Блю, що тидеко себе погубав, і миме мені вилке дотре щире слово темер особливо. Притиску до пере-Копану, що не всімі сам вилітї без диліткої дури без П.В., без її дотроа серця... Думаю, що туду свое у праці вшитою. Але фідирне праце ве зоста-виле вилу слову, і туга, що мена на дуру, не слішал мене спокійним, хор і часом сорочка мокра вчу праці. Громадскої ж праці, праці з хором не маю, бо і доі мене бот когучи: зійми же до 3-Умодет. І тинь нічого рабафи не можю крім народенїк багаток. Уидаїтї і не маю гою, і не фавше хоретноу, бо вреши, і вштому новїо ренїз довіо знаїних комбїнації нехїтїмї фїа ки в шу рас то новїо фадрмі... Старшї з довіїм рабїноу, і тучу тегого урешїтївого слова і

Лист від 3 листопада 1938 року до рідної тітки

друга-друга кою себе мафи. Бувають люди
— гроші з мене. Коли Д.В. відк у найкоротшій
часі не відповісте до мене, то з ретивістю все
покинувши і вимушені на своїм зупинити дарувати вам.
Не маю фірми, як ваші фірми, як побити.

І скоро насамперед насуватиме з вами, двоє
наші друзі, розуміючи. І хочемо сподіватися
(вотра, менше і менше) збудити в себе і
прислухатися. Не маюте світ, щоб відповісти
за нами, за клоні, за маску вашу...
Зараз верну, і сам, навіть собі не зважувати,
тільки... Сам зі своїми думками, зі своїми
думками. Не маюте, що в такій ситуації не до-
речно, і намагаюся показувати, що хочемо їм
наступити на шию. Тільки те минуло, коли б
я писав вам і в вашій справі і писав би
своїм мовою і з наміром. Оскільки ви знаєте
каждого з них... І все це так далеко від мене,
так невідомо... Хотіли Марс прийти до
мене, а що там коняється удома без потреби.
Тільки ви там, здається, робите, що
вам не уявляється? А щось мені треба і хочеться
багато і коні маю в роботу... І коєт все про це.

Шо не з вами, Елеонора Александровна; Софья
Карловна? Як з домом? Як з ¹¹тими, кутими
як з ¹²Богем? Як з ¹³комасациєю? Як у ¹⁴зодітар-
снті? Як з ¹⁵вашими молодими — з Софья і
Когем? Шуря, дубини і мене, розкасава, що ¹⁶фогі
снтіном, але як ¹⁷зарас? Чи маєте ви пере-
дими до нового уроченя? Чи маєте ви ¹⁸встудити
хутя? Як з ¹⁹Андрюкою? Чи заєто ²⁰иєди ²¹одеж-
єтє? Як ме ²²жан ²³у них? Чи ²⁴Андрій ²⁵домко
тїмов? Де ви ²⁶владе мене? Не ²⁷те мене
снтіжееує, бо ²⁸якоє ²⁹вснтівєс, з ³⁰у ³¹ваше ³²днті
як ³³веронїєс, ³⁴Андрій? Софья ³⁵Карловна ³⁶тїмє
вєрєкоє ³⁷праєкоє, ³⁸офим ³⁹ластїндєм, ⁴⁰отїм ⁴¹ру-
хот, ⁴²отїм ⁴³иєдотїм ⁴⁴про ⁴⁵халїтє ⁴⁶гоєо-
дарєтєс, ⁴⁷про ⁴⁸курї, ⁴⁹порєдїтє, ⁵⁰а ⁵¹сама ⁵²тє ⁵³себє ⁵⁴не
дєдє: Не ⁵⁵пайїра ⁵⁶мїрїтє ⁵⁷дїєтє ⁵⁸вєсє ⁵⁹в ⁶⁰рухот
хїм ⁶¹тє ⁶²отїм ⁶³рух, ⁶⁴про ⁶⁵тє ⁶⁶нає ⁶⁷тє ⁶⁸автїтє ⁶⁹дє-
мало, ⁷⁰Софья ⁷¹Карловна? Тї ⁷²шарїтє ⁷³самїтє.
Як з ⁷⁴вашими, ⁷⁵Елеонора ⁷⁶Александровна, ⁷⁷су-
щї, ⁷⁸з ⁷⁹оцїма, ⁸⁰з ⁸¹снтіном, ⁸²з ⁸³агнїтїом ⁸⁴вє-
рїтї.
⁸⁵Ієрїєтїєтє ⁸⁶не ⁸⁷чє ⁸⁸їєтє, ⁸⁹а ⁹⁰оє ⁹¹чїєдє ⁹²пєрїмї
рєс ⁹³пєрєкоє ⁹⁴рєс ⁹⁵кїтїтїєдї ⁹⁶коу, ⁹⁷але ⁹⁸не ⁹⁹дєтє.

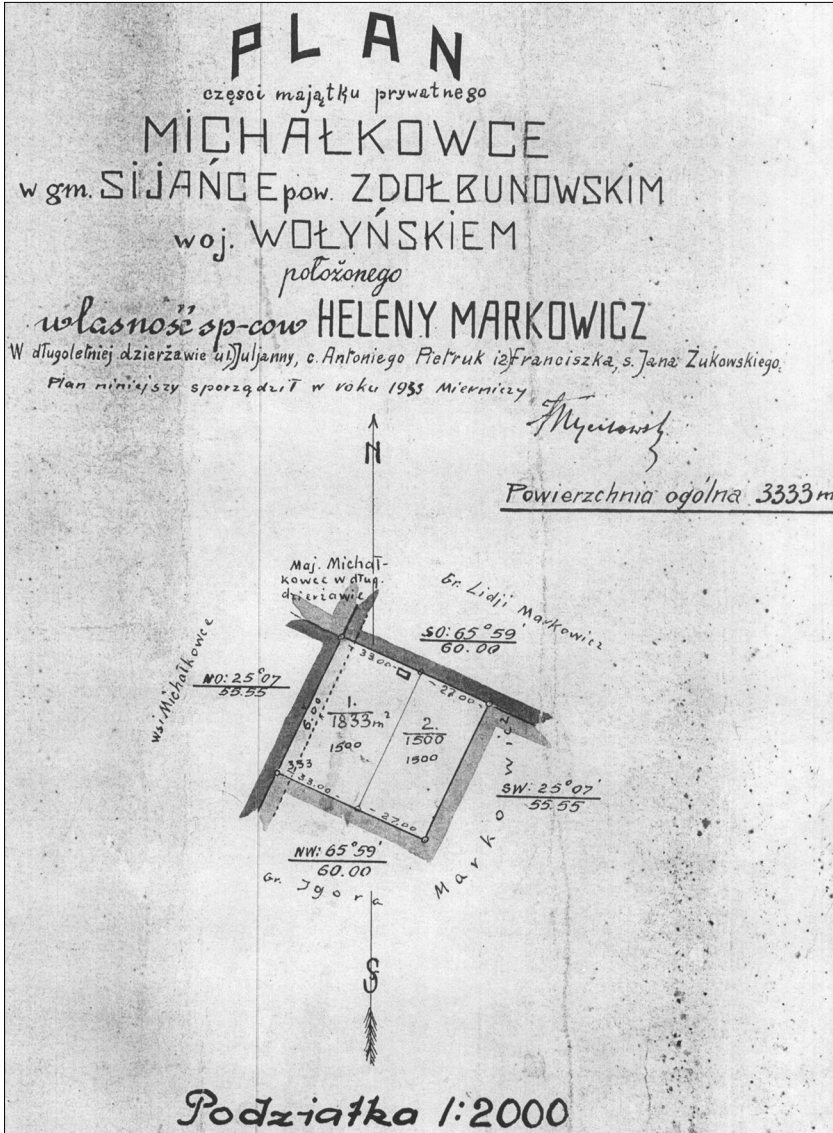
Есекова Александровна, руу Твоје суринѣ твоѣ
Зиллинефина са сѣгарноу рѣдѣнѣса і ру сарупе рѣсом
ѣво доуеку, ²³ прѣ намѣбувана Вам ми ти нѣси?
І прѣ зѣрѣвѣс замсади, јѣ иѣ бѣс сѣгару не
дав, а иѣнер хѣтѣв бѣ иѣ мади і маго сѣс прѣ-
вѣсѣ иѣ во парѣдѣ. Ти не сѣмеам бѣ иѣ мені?
Дѣне ірѣну! Анек но нѣи поинади адево
Млеуефина, јѣ не рѣдѣ саѣи Клеопату.

Ну, прѣдѣ не сѣгарѣ і са сѣво і ²⁴ руу не јѣси?
Мѣдуѣне вѣсѣне, мѣлѣнѣса і сезѣновѣ куадѣне?
Ік дѣтѣ, ²⁵ бѣдѣк? Маго јѣни уѣдѣ Кѣтѣнѣса, прѣ
дѣне маѣрѣ на коина мені вѣнедѣрѣне, — і
ѣво мені мѣво і вѣе нѣмѣе сѣмѣгарѣне. Ко
рѣвка маго вѣе маѣне магока гѣЕ, зѣне маѣди
курѣнѣ поганѣ маѣне. Ік іѣнѣ ²⁶ намѣ Маѣс?
Дѣру бѣс Вас ѣбѣнѣвѣне сѣво воуѣнѣне:
Ірѣнѣнѣ мѣсѣне, прѣ јѣни іѣ гѣрѣ. Не јѣно, ²⁷ ру
дѣте не урѣнѣне. Намѣ іѣ, бѣнѣнѣ, погару?

Дѣнѣ сѣрѣнѣ. Урѣно вамѣ рѣнѣ.

На Кѣдѣнѣнѣнѣ прѣрѣнѣнѣ, прѣ іѣ не маѣву іѣнѣ.

Вамѣ урѣно вѣрѣнѣнѣ Орѣнѣ К.
Осѣрѣнѣнѣ. І. XI. 978.

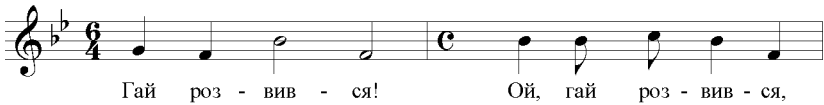
План маєтку Олени Маркович у с. Михалківцях Здолбунівського повіту на Волині, де свого часу мешкав Сергій Козицький

Народні пісні у записах Сергія Козицького

Колядка

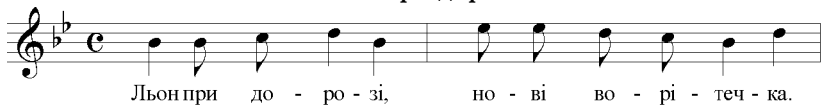
Пане господарю

Записав на Поділлі 1906р.

Щедрівка

Льон при дорозі

*Записав у с. Липа
Дубенського повіту на Волині*

Веснянки

Ой як, як по двору ходити (веснянка)

Повагом, сумно

- «Ой як, як по двору ходити?»
- «Ой так, так по двору ходити!»
- «Ой як, як нелюба любити?»
- «Ой так, так нелюба любити!»
- «Ой як, як біля нелюба сісти?»
- «Ой так, так біля нелюба сісти!»
- «Ой як, як нелюба обняти?»
- «Ой так, так нелюба обняти!»
- «Ой як, як білу постіль слати?»
- «Ой так, так білу постіль слати!»
- «Ой як, як нелюба цілувати?»
- «Ой так, так нелюба цілувати!»

Коло співає, а посередині двоє вдають все те, що коло співає. Коло може ходити кругом за сонцем, може й сидіти (прим. записувача).

Куди їдеш

Ку - ди ї - деш, Ір' - я - не,
ку - ди ї - деш, Ір' - я - - не?

Куди їдеш, Ір' яне? /2/
На ярмарок, мій пане. /2/
А що везеш, Ір'яне. /2/
Везу, дівки, мій пане. /2/
А по-чому, Ір' яне? /2/
По два гроші, мій пане. /2/
Що дешеві, Ір' яне? /2/
Бо погані, мій пане. /2/

*Записав у с. Липа
Дубенського повіту на Волині*

Ми кривого танцю йдемо

Ми кри - во - го тан - цю йде - мо,
ми кри - во - го тан - цю йде - мо,
кін - ця йо - му не знай - де - но.

*Записав у с. Великий Карабчіїв
на Поділлі, від М. М. Пащенко*

Через наше сельце

Че - рез на - ше сель - це ве - зе - но де - рев - це.

Ка - ли - но, ма - ли - но, я - го - да чер - во - на.

*Записав ус. Селець на Холмиці,
від своєї Шури*

Через наше сельце

Че - рез на - ше сель - це

ве - зе - но де - - - рев - це.

Го - я, го - я,

ве - зе - но де - - - рев - це.

Через наше сельце везено деревце.

Гоя, гоя, везено деревце.

А з того деревця церковцю будують.

Гоя, гоя, церковцю будують.

її будували три місяці нові.

Гоя, гоя, три місяці нові.

Три місяці нові - три парубки красні.

Гоя, гоя, три парубки красні.

Перший парубонько – наш Тарасьо красний.
Гоя, гоя, наш Тарасьо красний.

Записав на Холмиціні від Шуруні

Через наше селце

Музична партитура для голосу, написана в ключі F# (два діжки) та ритмічному розмірі 2/4. Партитура складається з чотирьох рядків. Кожен рядок містить нотний запис та ліричні підписи. Підписи розподілені по слогам: Че - рез на - ше сел - - - це; ве - зе - но де - рев - - - це; Ой, де - ре - во, клен де - ре - во; ряс - не зе - ле - нь - - - ке.

Че - рез на - ше сел - - - це

ве - зе - но де - рев - - - це.

Ой, де - ре - во, клен де - ре - во

ряс - не зе - ле - нь - - - ке.

*Записав у с. Великий Карабчіїв
на Поділлі, від М. М. Пащенко*

Купальські пісні

Ой, на купайла

Музична партитура для голосу, написана в ключі Bb (два бемоль) та ритмічному розмірі 3/8. Партитура складається з двох рядків. Кожен рядок містить нотний запис та ліричні підписи. Підписи розподілені по слогам: Ой, на ку - пай - ла, Ку - пай - лоч - ка; не вис - па - ла - ся дів - чи - нонь - ка.

Ой, на ку - пай - ла, Ку - пай - лоч - ка

не вис - па - ла - ся дів - чи - нонь - ка.

*Записав у м. Кам'янець-Подільський
у 1918 р. від С. М. Іваницького*

На дзінь добрий

I
голос

На дзінь доб - рий, гор - до - ва ма - ти.

Ой, ра - но, ра - но, гор - до - ва ма - ти.

II
голос

Ой, на дзінь доб - рий, гор - до - ва ма - ти.

Ой, ра - но, ра - но, гор - до - ва ма - ти.

*Записав у с. Великий Карачіїв на Поділлі
від М. М. Пащенко*

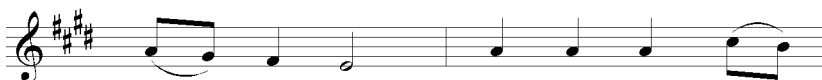
Весільні пісні

Бояре, звідкіль Ви?

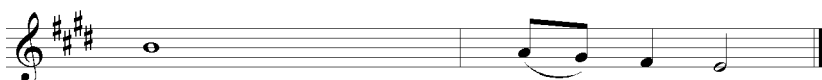
Поважно. Урочисто

Бо - я - - - - ре,

звід - кіль Ви, Ла - ду мо - є -

му, звід - кіль Ви?

Бояре, звідкіль Ви?
Ладу моєму, звідкіль Ви?

Царівно, з Карабчієва.
Ладу моему, з Карабчієва.

*Записав у с. Великий Карабчіїв на Поділлі
від М. М. Пащенко*

Ненько моя

Нень-ко мо - - - я, нень-ко мо-я та рід - не - сень-
ка, чим я то - бі та й до - ку - чи-ла.

The musical score for 'Ненько моя' is written in a single system with two staves. The first staff is in 3/4 time and the second in 2/4 time. The melody is in G major. The lyrics are: 'Нень-ко мо - - - я, нень-ко мо-я та рід - не - сень-ка, чим я то - бі та й до - ку - чи-ла.'

Записав у с. Грциьків на Поділлі, від М. М. Пащенко

Вюла Марися

Дуже поважно

Вю - ла Ма - ри - - - ся
вю - нень - ко здріб - но - ї ру - ти, сер -
день - ко, Ой, сер - це ж мо - є
за-камінно - є, чо - го ж ме-ні не за плач.

The musical score for 'Вюла Марися' is written in a single system with four staves. The first staff is in 3/4 time, the second in 2/4, the third in 6/4, and the fourth in 3/4. The melody is in G major. The lyrics are: 'Вю - ла Ма - ри - - - ся вю - нень - ко здріб - но - ї ру - ти, сер - день - ко, Ой, сер - це ж мо - є за-камінно - є, чо - го ж ме-ні не за плач.'

Вюла Марися, вюненько з дрібної рути, серденько,
Ой, серце ж моє закамінне, чого ж мені не за плач.

Покотила го по столі до батенька з уклоном:
«Прийми, батеньку, вюленьку, вюленьку з дрібної рути, серденько»
А я го прийму – не прийму: мало з жалю не згину...

*Записав у с. Сідліска Замістського району
на Холмиціні від В. С. Ярмольської*

Стихенька вітер повіває

Не скоро, Лагідно

Сти - хень - ка ві - тер по - ві - ва - с,
брат сес - трі ко - су роз - плі - та - є.

Стихенька вітер повіває,
Брат сестрі косу розплітає.

Розплітай, брате, та не таргай:
виплітеш собі битий таляр. –

Ой, битий таляр ще й два дукати, –
Забирайся, сестро, з меї хати!

*Записав у с. Леццани Холмського повіту
від О. В. Якубовської*

В полі криниця

Повільно

В по - лі кри - ни - ця, бис - тра во - ди - ця,
пли - ла ри - бонь - ка пли - ла. Ой там Ган - дзю - ня

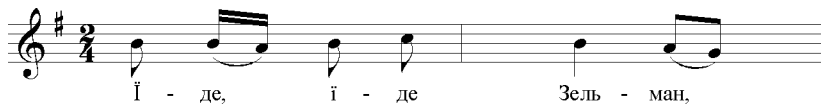

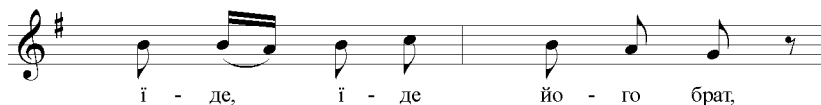
мо - ло - день - ка - я бі - лі ру - че - ня - та ми - ла.

*Записав у с. Лецини Холмського повіту
від О. В. Якубовської*

Їде, їде Зельман

Ї - де, ї - де Зель - ман,

ї - де, ї - де його брат,

ї - де, ї - де вся

Зель - ма - но - ва ро - ди - на.

*Записав у с. Терноватка Томашівського повіту
на Холмщині 1891р.*

Ой, летіла зозуленька

Ой ле - ті - ла зо - зу - лень - ка по - над сад,

за - кли - ка - ла І - ва - сень - ка на по - сад.

Ой, летіла зозуленька понад сад,
Закликала Івасенька на посад.

Ой, що ж тобі, зозуленько, до того
 Та до мого посадонька любого.
 По перший раз, Івасеньку, перший раз,
 Поклонися батенькові перший раз.
 По другий раз, Івасеньку, другий раз,
 Поклонися батенькові другий раз.
 По третій раз, Івасеньку, третій раз,
 Поклонися батенькові третій раз.
 По перший раз, Івасеньку, перший раз,
 Поклонися матінці перший раз.
 По другий раз, Івасеньку, другий раз,
 Поклонися матінці другий раз.
 По третій раз, Івасеньку, третій раз,
 Поклонися матінці третій раз.
 По один раз, Івасеньку, один раз,
 Поклонися сестронці один раз.

Історичні пісні

Ой, Морозе, Морозенку

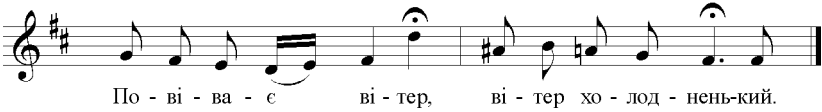
Поважно

Ой Мо - ро - зе, Мо - ро - zen - ку,
 ти слав - ний ко - - - за - че,
 за то - бо - ю, Мо - ро - zen - ку,
 вся Вкра - і - на пла - - - че.

Записав у м. Москва на Шевченковому святі 1909 р. від одного студента

Балади

Ой, на дворі дощик

Ой, на дворі дощик, на дворі дрібненький,
Повіває вітер, вітер холодненький.
Вітер повіває, лучиноньку зносить,
А сестриця брата хорошенько просить:
Ой, брате мій, брате, віддай мене заміж
В нову деревню, в велику сем'ю.
В новій деревні люблю походжати,
А в веселій сем'ї люблю жартувати.
Пожила я рочок, пожила другенький,
А на третій рочок приїхав братенько.
Як ся маєш, сестро, чи жива-здорова,
Чи жива-здорова головонька твоя?
Ой як тобі, сестро, нова деревня,
Нова деревня, велика сем'я.
Ти в новій деревні любиш жартувати,
Ти в розкошах зросла, мусиш горя знати.

*Записав у с. Стенжаричі
Володимирського повіту на Волині від сестри*

А як висилала

/мотив званої легенди/

Спокійно

ва - ла: "Не ви - бе - реш льо - ну,
не при - ходь до - - - до - му".

А як висилала, то й наказувала:
«Не вибереш льону, не приходи додому».
Вона, молодая, того послухала:
Льону не вибрала – тополею стала.

Затисав у с. Спас на Холмщині від старої Морозихи

Про козака Байду

Помірно

Ой у Кри - му на ри - ночку Там п'є Бай - да
мед та го - рі - лоч - ку. Там п'є Бай - да мед та го - рі - лоч - ку.

Ой у Криму на риночку
Там п'є Байда мед та горілочку. /2/
Ой п'є Байда, п'є-гуляє,
На турецьку мечу зовсім не вважає. /2/
Ой приїхав цар турецький:
«Ой що ти робиш, Байдо молодецький?» /2/
«Ой п'ю, царю, мед горілочку
Не один деньочок та не одну нічку». /2/
«Годі, Байдо, байдувати!
Бери мою дочку: будеш царювати!» /2/
«Твоя дочка – поганая,
Турецька віра – віра проклятая!» /2/
Приказали Байду зв'язати,
В сінях канчуками добре відчухрати. /2/

Взяли Байду і зв'язали,
 В сінях канчуками його наказали. /2/
 Як вистрелив Байда з лука,
 Та попав він царя у правее вухо. /2/
 А царицю – в потилицю,
 А царську дочку – в саму головочку. /2/
 «Тобі, царю, в землі гнити,
 Байді молодому – горілочку пити!» /2/

До цієї пісні записувач подає примітку: «Ця пісня записана в Лисенка /Збірник укр. пісень, перший десяток/. Там вона виглядає далеко повніше. І голос теж кращий. Але якщо я маю на меті подавати власне волинські пісні, то вважаю за гріх щось вкоротити або приточити до пісні як з боку мелодії, так і з боку змісту.

У мелодії пісні «Про Байду» справді дуже невеличкі відміни від відомих варіантів, отже, текст подає зовсім нову варіацію змісту - без жодної фантастики, цілком реальну. І тому уміщаємо цей варіант.

Ой летіла зозуленька

Не дуже швидко

Ой ле - ті - ла зо-зу - лень-ка, по-ча - ла ку -

ва - ти: "Почекай - те, добрілю - ди, щось ма-ю ска - за - ти.

Ой летіла зозуленька, почала кувати:
 «Почекайте, добрі люди, щось маю сказати.
 Ой всі гаї зашуміли, я ся забарила,
 Сіла собі спочивати, бачу чуда-дива.
 Свободонька панщиноньку перед собою гнала,
 Загнала її в ліса-дебри, щоб там пропадала.
 А за нею пани-ляхи ідуть у погоню:
 «Вертай, вертай, панщинонько, вернися додому!»
 Панщинонька відказала: «Я тому не винна,
 Самисьте мя одігнали – я вам була вірна!»
 «Ми не знали, панщинонько, колись мала встати,
 Ми мислили панщиноньку назад завертати».
 Нагнали панщиноньку на калиновім мості:

«Вертай, вертай, панщинько, ще до нас хоч в гості!»
Панщинька відказала: «Я тому не винна!
Самисьте мя одігнали – я вам була вірна!»
«Ми не знали, панщинько, колись мала встати,
Ми мислили панщиньку назад завертати».
«Ой вже годі вам, пани-ляхи, та у карти грати:
Сюди-туди по кишнях – трудно з хлопа взяти!»
«Ми не вмієм молотити, наші жінки – жати,
Вертай, вертай, панщинько, не дай пропадати!»
Стоїть лонка¹ не скошена і на ниві жито:
Ходім, ходім за женцями, трудно їх впросити!
Стоїть жито і пшениця, з колоска спадають,
Люде своє позбирали – панського не дбають.
Ой вже ячмінь похилився, вже гречка поспіла,
Коли б була панщинька, – вже б ся каша їла.
Стоять жорна дармо в дворі, нікому крутити;
В полі збіжжя і картопля – нема що зварити.
Ой виїхав пан на поле ще й затурбувався;
Чого давній не бувало, то тепер дождався.
Сиділи пани в Варшаві та у скрипку грали,
Як їм кури та індики люде годували.
Як же прийшло самим панам курей годувати,
То вже яєшні, каплунів вцале не видати.
Сидить жінка з діточками, в хаті посихає,
Вал пряде, просо товче і все підсипає.
Вал пряде, просо товче і все підсипає,
Як забракне пів квартирки, то пан не приймає.
Сиділи пани в Варшаві та у карти грали,
А нас тії обірвуси били, катували.
Били, за лоб волочили, плакати не давали,
Як встид було самим бити, то жонцу² тримали.
Нікому ся поскаржити, нема пана вдома,
Яка правда у дідича, така й в оконома.
Нагайочка опочиваєта, що нає карала,
Не їдного набилося й плакати не дала.
Вже давно люде плакали ще й Бога просили,

---

1. Лонка – сіножать.

2. Жонца – служка.

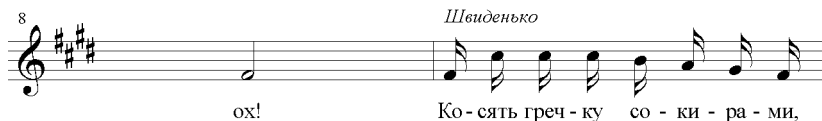
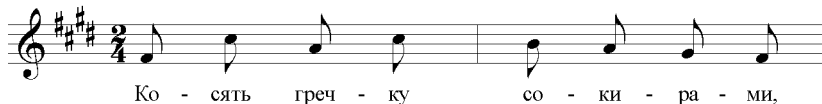
Щоб нагаїв і канчуків пани не носили.
 Ой зійшлися до корчмоньки, так собі говорять:
 «Нех пани балю не правлять, нехай на хліб роблять!»
 Ой в вівторок, у вівторок панщинонька встала,
 Та всіх панів окономів до ліса погнала.
 Пішли пани в ліса-дебри панщини шукати:
 «Вертай, вертай, панщинонько, будем пропадати!»
 У вівторок по полудню панщинонька встала
 Та всім панам окономам руки пов'язала.
 У вівторок пополудню перестали бити,
 Кличуть людей до роботи – не хочуть ходити.

*Записав від лірника Юзька в с. Масламеничі
 Грубешівського повіту*

Козацькі пісні

Косять гречку сокирами

Поволі

Швиденько

Косять гречку сокирами, гей, ох, ох, ох!
 А громадять коцюбами, гей, ох, ох, ох!
 Косять гречку сокирами, гоп, та-та-та, тра-та, та-та!
 А громадять коцюбами, гоп, тра-та-та, тра-ра-ра!
 Ну та гей, ох, ох, ох!
 «Ти, козаче чорновусий, гей, ох, ох, ох!
 Чого в тебе жупан куций? гей, ох, ох, ох!
 Ти, козаче чорновусий, гоп, та-та-та, тра-ра-ра!
 Чого в тебе жупан куций? гей, ох, ох, ох!
 Ну та гей, ох, ох, ох!»
 «Дівки мене підпоїли, гей, ох, ох, ох!
 Жупан мені підкроїли, гей, ох, ох, ох!
 Дівки мене підпоїли гоп, та-та-та, тра-та-та-та!
 Дівки мене підпоїли гоп, та-та-та, тра-та-та-та!
 Жупан мені підкроїли, гоп, та-та-та, тра-та-та-та!
 Ну тай гей, ох, ох, ох!»

Записав у с. Будеґаж Дубенського повіту

Ой гай, мати, ой гай, мати

Ой гай, мати, ой гай, мати, ой гай зелененький,
 Ой виходить з цього села хлопець молоденький! /2/
 Ой як вийшов за ворота, слізюньками вмився
 Через тую дівчиноньку, що вірно любився. /2/

Ой гай, мати, ой гай, мати, ой гай зелененький,
 Виїжджає на Україну хлопець молоденький! /2/
 Як виїхав на шлях битий, слізюньками вмився,
 Ой умився слізюньками, як голуб водою. /2/
 Ой умився слізюньками, як голуб водою:
 «Не тіштеся, воріженьки, моєю бідою!» /2/
 Як виїхав на дороги, низенько вклонився:
 «Не гнівайтесь, вся громадо, може з ким сварився!» /2/
 Хоч сварився, не сварився, а шкода нам буде,
 Вже такого козаченька другого не буде. /2/
 Ой у полі дві тополі, а третя вишня,
 Ой там козак грає, щоб дівчина вийшла. /2/
 Козак грає, козак грає, дівча не виходить:
 Знати, знати по дівчині, що козаком гордить. /2/
 «Ти ж, дівчино-гордовино, ти згордила мною,
 Буде твоя гордовина вся перед тобою! /2/
 Буде твоя гордовина вся перед тобою,
 Шумітиме нагайочка услід за тобою! /2/
 Буде твоя руса-коса в мене під ногою,
 Брацатиме нагайочка понад головою!» /2/

Записав у с. Заруддя Дубенського повіту

Ой у полі сосна, під сосною корчма

Повагом

Ой у по - лі сос - на, під сос - но - ю корч - ма,
 А у тій кор - чом - ці та три за - по - рож - ці.

Ой у полі сосна, під сосною корчма,
 А у тій корчомці та три запорожці.
 Один запорожець п'є вино-горілку,
 Другий запорожець підмовляє дівку.

«Ходім, дівко, з нами, з нами козаками,
 Буде тобі краще, як в рідної мами!
 Ти в мами ходила та й у запащині,
 В нас будеш ходити та й у кармазині!»
 Дурна була дівка та і послухала,
 Сіла з козаками та і поїхала.
 Везуть дівку, везуть крутими горами,
 Прив'язали дівку до сосни косами.
 Викресали вогню з білого каменю,
 Запалили сосну зверху до кореню.
 Горить сосна, горить, дівчина говорить:
 «Ой хто в лісі чує, нехай порятує!
 Той ж хто дівчат має, нехай доглядає –
 По заході сонця в корчму не пускає!».

Записав у с. Скурче Володимирецького повіту

Зійшла зоря ізвечора

Поволі

"Зій-шла зо-ря із-ве-чо-ра ні яс-на, ні тем-на.

Ой будь ме-ні, дів-чи-нонь-ко, на цей ве-чір пев-на!"

«Зійшла зоря ізвечора ні ясна, ні темна.
 Ой будь мені, дівчинонько, на цей вечір певна!»
 «Не буду я, козаченьку, з тобою стояти.
 Бо будеш ти сю ніченьку в степу ночувати».
 «Хоч й же я, дівчинонько, у степу ночую,
 Та, про те ж, я щовечора твій голосок чую.
 Чи чула ти, дівчинонько, як я тебе кликав,
 Мимо твоє подвір'ячко сивим конем їхав?»
 «Ой чула я, козаченьку, не одзивалася,
 Була моя мати вдома, то я боялася.
 Купи мені, козаченьку, червону бинду:
 Хоч яка темна нічка, - я до тебе вийду».

Ой у полі дві тополі, а третя вишня,
 Ой так козак в дудку грає, щоб дівчина вийшла.
 Грає, грає козак, грає, дівча не виходить,
 Знати, знати по натурі, що козаком гордить.
 «Ой дівчино гордовита, згордила ти мною,
 Буде твоє гордування все перед тобою!»

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Тихо, тихо Дунай воду несе

Помалу

Ти - хо, ти - хо Ду-най во - ду не - се,
 а ще тих - ше дів - ка ко - су че - ше.

Тихо, тихо Дунай воду несе,
 А ще тихше дівка косу чеше.
 Що начеше, то на Дунай несе,
 Що начеше, то на Дунай несе.
 Пливи, пливи косо, у темний луг просто,
 Пливи, пливи косо, у темний луг просто!
 В темнім лузі явір зелененький,
 Під явором коник вороненький.
 На конику козак молоденький,
 На конику козак молоденький,
 Сидить собі та й у скрипку грає,
 Струна к струні стиха промовляє:
 «Нема впину козацькому сину,
 Що він зрадив молоду дівчину!»
 «Тепер вже я ні жінка, ні дівка,
 Зосталася людська поговорка.
 Ти ще козак, то пришиють квітку,
 Я дівчина – накинуть намітку».

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Ой Василю, Василю

Помалу

Ой Ва-си-лю, Ва-си-ли-но, лю-ба - я ди - ти - но,
і - деш по-лем си-вим ко-нем, то й ди-ви - ти - ся ми - ло!

Ой Василю, Василю, любая дитино,
Ідеш полем сивим конем, то й дивитися мило!
Ой кінь біжить, земля дрижить, бо доріженьку чує,
Ой Бог знає, Бог відає, де Василько ночує.
Ой ночує Васелина та й у степу, при долині,
Ой прив'язав кониченька до червоної калини,
А сам пішов до дівчини, пішов до дівчини.
Ой лежачи у перині, вони стиха говорили:
«Чи не будеш, дівчинонько, та тужити по мені?»
«Ой не буду, козаченьку, та їй-Богу, не буду,
Як вийдеш за ворота, – я за тебе забуду».
Як виїхав козаченько за новії ворота, –
Не зазнала дівчинонька, що в рученьках робота.
Як виїхав козаченько та за густії лози, –
Ой облили дівчиноньку та дрібненькі сльози.
Як виїхав козаченько та за жовті піски,
Оглянувся кругом себе: іде братичок пішки.
«Ой вернися, козаченьку, бо вже батько вмирає!»
«Не вернися, забарюся, нехай з Богом вмирає!»
«Ой вернися козаченьку, бо вже мати вмирає!»
«Не вернися, забарюся, нехай з Богом вмирає!»
«Ой вернися, козаченьку, бо вже дівчина вмирає!»
«Буду бити, коня гнати, щоб живую застати!»
Як приїхав козаченько, та до нової хати,
Ой не може дівчинонька та до козаченька встати.
«Ти ж казала, дівчинонько, що не будеш тужити,
А мусилась із-за мене головою наложити!».

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Чумацькі пісні

Ходить козак попід гаєм

Повільно

Хо-дить ко - зак по-під га - ем
та й дум-ку га - да - є, що по-тра -
тив мар-но лі - та, а щастя не ма - є.

Ходить козак попід гаєм та й думку гадає,
Що потратив марно літа, а щастя не має. /2/
Стратив щастя, стратив долю через свою волю,
А тепер сам zostався, як билина в полі. /2/
А на тую билиночку буйний вітер віє,
Ой здається, не журюся, само серце мліє! /2/
Ой піду я до криниці, нап'юсь води з денця:
«Не стій, мила, край віконця, не край мого серця! /2/
Бо стоїш ти край віконця, слізками вмлїваєш
І без ножа, без гострого, моє серце краєш». /2/
«Як же мені, молоденькій, з жалю не вмлївати,
Пригнав милий сиві воли та й став запрягати. /2/
Ви, голубці, сиві, білі, піднесіться вгору,
Ви, чумаки молодії, верніться додому!» /2/
«Ой раді б ми підвестися - туман налягає,
Ой раді б ми вернутися - купець не пускає! /2/
Ой купчику, голубчику, вчини нашу волю,
Ой пусти ж нас трьох-чотирьох погулять додому!» /2/
«Ой рад би я вас пустити, з вами погуляти,
Чорна хмара, край далекий – тра сіль доставляти!» /2/
«Допоможи, милий Боже, хуру доставити,
То підемо по базару меду й вина пити! /2/

То підемо по базару меду й вина пити,
Чорнявую й білявую за руку водити!» /2/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ішли чумаки цілих три роки

Широко

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the song, with lyrics 'І - шли чу - ма - ки ці - лих три ро - ки,'. The second staff contains the melody for the second line, with lyrics 'та не зна-ли чу-ма - чень - ки жод-но - ї бі - ди.'.

Ішли чумаки цілих три роки,
Та не знали чумаченьки жодної біди.
Заболіла чумакові вельми голова,
Ой допіро чумака знає, що то за біда.
Прийшов до його товариш його,
Узяв його за рученьку, жалує його.
«Товаришу-брате, не жалуй мене,
Візьми гроші із кишені та рятуй мене!
Як мало грошей, то бери воли,
Рятуй мене, молодого, в чужій стороні!»
А тії воли розумні були:
Через бори, через гори додому прийшли.
Прийшли додому, стали на дворі:
«Помер, помер наш хазяїн в чужій стороні!»

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Бурлацька пісня
На добраніч усім на ніч

Поважно

Надобраніч усім на ніч,
А ви, хлопці, чуйте,
Гей, а ви, хлопці, чуйте!
Котрі чорнявії,
То з ними ночуйте,
Гей, то з ними ночуйте!
Котрії русявії,
То йдіть за волами,
Гей, то йдіть за волами!
Котрії за волами,
То звать хазяями,
Гей, то звать хазяями.
Котрії з дівчатами,
То звать бурлаками.
Гей, то звать бурлаками.
Тече вода бережками,
Тече вода лугом,
Гей, тече вода лугом.
«Чом до мене не заходиш,
Як ідеш за плугом,
Гей, як ідеш за плугом».
«Як до тебе заходити,
То ти скажеш сісти,
Гей то ти скажеш сісти.
А як же ми поберемось,
Що будемо їсти,
Гей, що будемо їсти?»

«Ой будемо рибку їсти,
 А мед-вино пити,
 Гей, а мед-вино пити.»
 Як поїдем на Україну,
 Там будемо жити,
 Гей, там будемо жити».
 Ой не треба нам, миленький,
 Ні плуга, ні рала,
 Гей, ні плуга, ні рала.
 Тільки треба, мій миленький,
 Щоб скрипочка грала.
 Гей, щоб скрипочка грала!
 Ой скрипочка із кедрини,
 А струни із рути,
 Гей, а струни із рути!
 Як заграє мій миленький, –
 З України чути,
 Гей, з України чути.
 Ой скрипочка із кедрини,
 Струни із рум'янця,
 Гей струни із рум'янця!
 Як заграє мій миленький, –
 Чути із Крем'янця,
 Гей, чути із Крем'янця!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Солдатські пісні

Соловейку, чого рано встаєш?

Поволі

Со - ло - вей - ку,   чо - го ра - но вста - єш,
 со - ло - вей - ку,   чом не спо - чи - ва -   єш?

Соловейку, чого рано встаєш,
 Соловейку, чом не спочиваєш?
 «Як же мені рано не вставати,
 Треба мені степи облітати,
 Треба мені степи облітати,
 Треба мені сади обкувати!»
 По горбочках сніжочки білють,
 По долинах водиці бриніють.
 Там над шляхом матуся стояла,
 Свого сина з війська виглядала.
 «Ходи, синку, з війська додомоньку,
 Змию тобі красну головоньку!»
 «Ой мий, мати, мий дочці і собі,
 Було мити, як я був при тобі!
 Змиють мені майові дошки,
 А розчешуть тернові кушки.
 А пригладить зелена ліщина,
 А пригорне молода дівчина!»

Ой по горі, по горі

Не швидко

Ой по го - рі, по го - рі, ой по го - рі
 вів - чар вів - ці га - ня - є та на хлопців гу - ка - є:

Ой по горі, по горі, ой по горі
 Вівчар вівці ганяє
 Та на хлопців гукає:
 «Ой ви, хлопці-молодці, ой ви, хлопці,
 Ой ви, хлопці-молодці,
 Накажіте дівоньці.
 Накажіте дівоньці, накажіте,
 Накажіте дівоньці,

Що в червоній хустоньці:
Нехай мене та й не жде, нехай мене,
Нехай мене та й не жде,
Нехай собі заміж йде.
Нехай мене не любе, нехай мене,
Нехай мене не любе,
І літ своїх не губе!
Вона дівка багата, вона дівка,
Вона дівка багата,
І в неї хата черхата.
А я чабан молодий, а я чабан,
А я чабан молодий
Ще й, до того, убогий:
Сім пар волів у плузі, сім пар,
Сім пар волів у плузі,
А чотири у лузі.
Ялівнику без ліку, ялівнику,
Ялівнику без ліку,
Гуляй дівко, довіку!»
Як це дівка зачула, як це дівка,
Як це дівка зачула,
То й з вулиці майнула.
«Я розмаю не знаю, я розмаю,
Я розмаю не знаю,
Хіба людей питаю».
Ще до гаю не дійшла, ще до гаю,
Ще до гаю не дійшла,
Розмай-коріння знайшла.
Полоскала до броду, полоскала,
Полоскала до броду,
Заправляла на меду.
Полоскала на річці, полоскала,
Полоскала в осоці,
Заправляла в молоці.
Приставляла до печі, приставляла,
Приставляла до печі,
Примовляла до речі:
«Кипи, кипи корінець, кипи, кипи,

Кипи, кипи, корінець
Щоб полюбив молодець!»
А ще корінь не вкипів, а ще корінь,
А ще корінь не вкипів,
А вже милий прилетів.
« Ой що ж тебе принесло, ой що ж тебе,
Ой що ж тебе принесло,
А чи човен, чи весло? »
«Приніс мене сивий кінь, приніс мене,
Приніс мене сивий кінь
До дівчини на постіль! «
Ой чого ж ти прилетів, ой чого ж ти,
Ой чого ж ти прилетів,
Коли любить не схотів?»
«Ой як мені не літять, ой як мені,
Ой як мені не літять,
Коли вмієш чарувать!»
«Ні, я чарів не знаю, ні, я чарів,
Ні, я чарів не знаю,
Хіба людей питаю.
Ой у мене чароньки, ой у мене,
Ой у мене чароньки
Чорненькіі брівоньки.
Ой у мене принада, ой у мене,
Ой у мене принада,
Що я дівка молода!»

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Ой учора ізвечора

Повіт

Ой у - чо - ра із - ве - чо - ра ста - ла - ся но - ви - на:
зча - ро - ва - ла дів - чи - нонь - ка вдо - ви - но - го си - на.

Ой учора ізвечора сталася новина:
Зчарувала дівчинонька вдовиного сина.
А як мала чарувати, кликала до хати:
«Зайди, зайди, козаченьку, щось маю сказати!»
Прийшов козак до дівчини - стоїть шклянка вина:
«Випий, випий, козаченьку, бо я вже випила!»
Випив шклянку, випив другу, мліють ноги, руки:
«Дала мені, дівчинонько, вічної отрути!»
«Хіба ж би я дурна була, розуму не мала,
Щоб я тобі, козакові, отруту давала!»
Прийшов козак додомоньку та й сів кінець столу,
Питається його мати: «Де був, синку, вчора?»
«Ой де я був, ой де я був, не буду бувати,
Зчарувала дівчинонька, мушу помирати».
«Коли б же я була знала, що будеш вмирати,
То б я була заказала явора зрубати.
То б я заказала явора зрубати -
Молодому козакові труну збудувати».
Ще не вспіла яворонька - явора зрубати,
А вже везуть козаченька до гробу ховати.
Тіло везуть, зброю несуть, кінь голову клонить,
Молодая дівчинонька білі ручки ломить.
Ломить ручки білесенькі, мізинного пальця,
Як не було, так не буде першого коханця!

Затисав у с. Будафаж Дубенського повіту

Затопила, закурила сирими дровами

Поволі

За-то-пи - ла, за - ку - ри - ла си - ри-ми дро - ва - ми,
тяжко - важко в сві-ті жи - ти поміж во-ро - га - ми.

Затопила, закурила сирими дровами,
Тяжко-важко в світі жити поміж ворогами.
А я тієї сирі дрова та й порозкидаю,
Як вороги ляжуть спати, - піду погуляю.
Ой єднії полягали, другі повставали.
І вже ж мою головоньку та й оклеветали.
Ой вороги, воріженьки, які ж ви хороші,
Хоча же я напилася не за ваші гроші!
Ой я з плотів не здіймала, ні з вашої скрині,
Такі ж гроші заплатила, як ви, господині!
Закотилось ясне сонце за темную хмару.
«Ходім-ходім, товаришу, по той бік Дунаю».
«Як ми будем, товаришу, на той бік ходити,
Перестане вража дівка нас обох любити».
«Як єдна перестане, то друга буде,
Таки ж бо нам, товаришу, догани не буде!»
«Ой час, мати, жито жати, колос похилився,
Ой час мене заміж дати, голос одмінився!»
«Ой хоч колос похилився, стебло зелененьке,
Ой хоч голос одмінився, личко молоденьке!»
«Ой час, мати, жито жати, бо близько дороги,
Ой час, мати, заміж дати, бо судять вороги!»
«Ой хоч судіть, воріженьки, ой хоч перестаньте,
Ой хоч мені свої зуби на підківки дайте!»
Мела хату, мела сіни та й засміялася,
Вийшла мати води брати та й догадалася.
Вийшла мати води брати та й догадалася:
«Признайся, признайся, моя доню, з ким покохалася?»

«Хіба ж би я дурна була й розуму не мала,
 Щоб я тобі призналася, з ким я кохалася!
 Ой пий, мати, тую воду, що я наносила,
 Приймай, мати, того зятя, що я полюбила!»
 «Ой не буду води пити – буду розливати:
 Нелюбого зятя маю – буду проклинати».
 «Не розливай, мати, води, бо тяжко носити,
 Не проклинай, мати, зятя, тобі з ним не жити!».

Записав у с. Будераж Дубенського повіту

Побутові пісні

Кохав мене батько

Кохав мене батько, як білу тополю,
 Ой, віддала ж мене мати в тяжкую неволю.
 Ой, мати, мати,
 Що ж наробила:
 Що ти мене, молодую
 На вік загубила!
 Лучше б мені, мати,
 Гаряч камінь їсти,
 Ой, як мені з тим нелюбом
 Вечеряти сісти.

Записав на Волині, від сестри М. О. Пирожок

Ой, у мого брата

Ой, у мо - го бра - та під го - ро - ю ха - та,
ой і, ха - та під го - ро - ю, са - док над во - до - ю.

Ой, у мого брата під горою хата,
Ой і, хата під горою, садок над водою.
Пусти мене, брате, в вишневий садочок,
Я не буду обривати твоїх ягідочок.
Зломаю з рожи квітку та й пушу на воду:
Пливи, пливи, з рожи квітку, до мойого роду.
Плила квітка, плила, на криниці стала,
Вийшла мати води брати, гірко заплакала:
«Чи ти, моя доню в недузї лежала,
Ой, що твоя з рожи квітка на волі зів'яла?»
Не лежала ж, мамцю, ні дня, ні години:
Попаламся в лихі руки невірній дружині.

Записав від сестри М. О. ТІ.

Вийду я в садок

Спокійно

Вий - ду я в са - док, нар - ву я кві - ток. Та
гей!
Нар - ву я кві - ток.

Вийду я в садок, нарву я квіток.
Та гей! Нарву я квіток.
Нарву я квіток, сплету я вінок.
Та гей! Сплету я вінок.

Сплету я вінок, пущу на ставок.
Та гей! Пущу на ставок.
Хто вінок пійме, той мене візьме.
Та гей! Той мене візьме.
Приїхав козак з Україноньки,
Та гей! З Україноньки.
Він в'яже коня до калиноньки.
Та гей! До калиноньки.
« Ти постій, коню, коло калини,
Та гей! Коло калини.
Чи не здобуду собі дружини ».
Та гей! Собі дружини.
Перший раз ступив, ноги замочив.
Та гей! Ноги замочив.
Другий раз ступив, по колінця вбрів.
Та гей! По колінця вбрів.
Третій раз ступив, над ним волос сплив.
Та гей! Над ним волос сплив.
« Ти не стій, коню, коло калини.
Та гей! Коло калини.
А біжи, коню, аж до родини.
Та гей! Аж до родини.
Не кажи, коню, що я втопився.
Та гей! Що я втопився.
А скажи, коню, щом оженився:

*Записав у с. Карабчіїв Великий
Крем'янецького повіту на Поділлі
від О. М. Пащенко*

Сивий туман по долині

Помалу

Музична партитура для голосу в трітій октаві, 3/4 такту. П'ять рядків нот з українськими підписами. Ноти мають довгі тривалості, що відповідає темпу 'Помалу'. Підписи: Си - вий ту - ман по до - ли - - - ні, ши - ро - кий лист на ка - ли - - - ні, а ще шир - ший на я - во - рі, десь мій ми - - - лий у не - во - лі.

Си - вий ту - ман по до - ли - - - ні,
ши - ро - кий лист на ка - ли - - - ні,
а ще шир - ший на я - во - рі,
десь мій ми - - - лий у не - во - лі.

*Записав у с. Лісків Грубешівського повіту
на Холмиціні, від В. С. Ярмольської*

Ой, в лісі, в лісі

Помірно

Музична партитура для голосу в трітій октаві, 3/4 такту. Три рядки нот з українськими підписами. Підписи: Ой, в лі - сі, в лі - сі бар - ви - нок сте - лив - ся, Там мій ми - лень - кий го - ріл - ки на - пив - ся. Там мій ми - лень - кий го - ріл - ки на - пив - ся.

Ой, в лі - сі, в лі - сі бар - ви - нок сте - лив - ся,
Там мій ми - лень - кий го - ріл - ки на - пив - ся.
Там мій ми - лень - кий го - ріл - ки на - пив - ся.

Ой, в ліс, в лісі барвинок стелився,
Там мій миленький горілки напився. /2/
Ой, до півночі нагайка шуміла,
А по півночі милая зомліла. /2/

«Ой, мати, мати, порадонько в хаті,
 Порадь же мені, як милу скарати». /2/
 – Ой, маєш, синопьку, добру нагаєчку,
 Ой, скарай її, як чорную голку. /2/

*Затисав у с. Спас на Холмицині,
 від старої Морозихи*

В середу поїду

Жваво під танець

В се - ре - ду по - і - ду,
 в чет - вер я бу - ду.
 Я ж те - бе, сер - день - ко,
 та й не за - - - бу - - - ду.

В середу поїду, в четвер я буду.
 Я ж тебе, серденько, та й не забуду.
 В середу поїду, в четвер ся верну,
 Я ж тебе, серденько, щиро пригорну.

*Затисав у с. Пригоріле Грубешівського повіту
 на Холмицині*

За горою кам'яною

Не скоро

*Записав у с. Смоличів Грубешівського повіту
наХолмиціні, від В.С. Ярмольської*

Ніхто не винен

Жартома

Ніхто не винен, тільки я,
Тільки я, тільки я,
Щом полюбила гультая,
Гультая, гультая.
Гультай не робить, тільки п'є,
Тільки п'є, тільки п'є,
Прийде додому – мене б'є,
Мене б'є, мене б'є.
А я о тоє не дбаю,
Не дбаю, не дбаю,
Та й до сусіда втікаю,
Втікаю, втікаю.
А у сусіда гарний син,
Гарний син, гарний син,

Сподобав мні ся, вражий він,
 Вражий він, вражий він.
 Там то оченьки, як тернок,
 Як тернок, як тернок,
 А бровенята, як вінок,
 Як вінок, як вінок.

*Записав у с. Смоличів Грубешівського повіту
 на Холмщині від В. С. Ярмольської*

Ой, шкода, шкода

Помірно

Ой, шко - да, шко - - - да
 виш - не - во - го цві - - - ту,
 що роз - не - се ві - - - тер
 по бі - ло - му сві - - - ту.

*Записав у м. Ляницькорунт на Поділлі
 від Насті Труняк*

Ой, п'яна я, п'яна

Ой, п'я - на я, п'я - на на по - ро - зі впа - ла,
 Ой, від - чи - ни, дру - же, бо я п'я - на ду - же.

Ой, п'яна я, п'яна на порозі впала,
Ой, відчини, друже, бо я п'яна дуже.
Була на риночку, пила горілочку,
Із родом зійшлася, меду напилася.

*Записав у с. Бокійма
Дубенського повіту на Волині*

Ой, поїхав шмаровозик

Ой, по - ї - хав шма - ро - во - зик в да - ле - ку до -
ро - гу, сво - ю жінку мо - ло - ду - ю
зо - ста - вля - є в до - ма.

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. It consists of three staves of music. The first staff contains the first line of lyrics, the second staff the second line, and the third staff the third line. The melody is simple and folk-like, with a mix of eighth and quarter notes.

*Записав у с. Спас на Холмиціні.
Співали дівчата, коли вечорами коло осіннього Михайла
обрізували ріпу. Роки 1895-1896*

Над річкою, над бистрою

Над річ - ко - ю, над бис - тро - ю,
спіз-вав - ся я з дів - чи - но - ю. Гей, гей,
до - ле мо - я, Де ж ти з во - до - ю

The musical score is written in treble clef with a key signature of two flats (Bb, Eb) and a common time (C) signature. It consists of three staves of music. The first staff contains the first line of lyrics, the second staff the second line, and the third staff the third line. The melody is simple and folk-like, with a mix of quarter and eighth notes.

по - плив - ла.

по - плив - ла?

Над річкою, над бистрою,
Спізнався я з дівчиною.
Гей, гей, доле моя,
Де ж ти з водою попливла.
Всі до неї доріженьки,
Заступають воріженьки.
Гей, гей, доле моя,
Де ж ти з водою попливла.

По горах ходила

По го - рах хо - ди - ла,

ди - тят - ко но - си - ла,

ди - тят - ко - я - гід - ку

дріб - ну - ю.

Я фір - ки зби - ра - ла,

і в пуч - ки в'я - за - ла,

і кла - ла в ру - чень - ку

дріб - ну - ю.

По горах ходила,
Дитятко носила,
Дитятко-ягідку
Дрібную.
Яфірки збирала,
І в пучки в'язала,
І клала в рученьку
Дрібную.

Ой, не плеч, Параню,
 Поверне наш натю,
 Поверне, як мир
 Буде.
 принесе дитятку
 З тамтої сторони ябко
 І матку пригорне
 До груди.

*Записав у м. Рівне в тюрмі
 30.VI.1931 р. від д-ра Мих. Зайця*

Шумить мені, як у млині

Не швидко

Шумить ме-ні, як у мли - ні, в мо-їй го - ло - вонь - ці,
 Тяж-ко ме-ні, мо - ло-день - кій, в чужій сто - ро-нонь - ці!

Шумить мені, як у млині, в моїй головоньці,
 Тяжко мені, молоденькій, в чужій сторононьці!
 Зав'яжу я головоньку шовковим платочком,
 Накажу я до родоньку сивим голубочком.
 І шовковенький платочок головки не зв'яже,
 А сивенький голубочок правдоньки не скаже.
 Тече вода холодная з-під кореня дуба,
 Не зазнала я розкоші з-за свого нелюба.
 Не зазнала я розкоші та й не буду знати,
 По чім же я свої літа буду споминати?
 Ой вирву я з рожі квітку та й пущу на воду:
 «Пливи, пливи, з рожі квітку, до могого роду!»
 Пливла, пливла, з рожі квітка, на криниці стала,
 Вийшла мати води брати та й квітку познала.
 Вийшла мати води брати та й квітку познала,
 А познавши з рожі квітку, гірко заплакала.
 «Ой десь же ти, моя доню, три роки лежала,

Ой що твоя з рожі квітка на воді зав'яла!
 «Не лежала, моя мамцю, ні дня, ні години,
 Попалася в лихі руки невірній дружині».
 «Кидай, доню, лиху долю та ходи за мною!
 Погуляєш, покрасуєш хоч рочок зо мною!»
 «Ой не мила мені, мамцю, твоя розкошонька,
 Коли в мене накрита русая кісонька!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой наступила та чорная хмара

Дуже вільно

Ой нас - ту - пи - ла та чорна - я хма - ра,
 як тем - на - я нічка. Ой ви-би-ра - ла - ся
 си-ва-я го - луб - ка та від го-лубонь - ка пріч.

Ой наступила та чорная хмара, як темная нічка.
 Ой вибиралася сивая голубка та від голубонька пріч.
 Вибиралася та й приказувала: «Лети ж ти за мною,
 Бо загубила літа молодії ще й здоров'я за тобою!»
 Ой із неділі та на понеділок, як стало світати,
 Ой полетів голуб, ой полетів сизий своєї голубки шукати.
 Ой летів голуб, летів сизенький та лугом, берегами,
 Зустрінувся голуб, зустрінувся сизий з ясенькими соколами.
 «Ой ви, соколونьки, ой ви, сусідоньки, як чотири воли в плузі,
 Ой чи не бачили сивої голубки при зелененькому лузі?»
 «Ой хоч би й бачили, хоч й не бачили, не будем казати:
 Вже твої голубки, вже твої сивої в сьому краю не видати.
 Вже твоя голубка, вже твоя сивая на калиновій вітці,
 Зневірився голуб сивій голубці, як чоловік своїй жінці!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Посію я яру руту над водою

Поволі

По - сі - ю я я - ру ру - ту над во - до - - - ю,

Та ви - ро - сла я - ра ру - та з ло - бо - до - ю.

«Посію я яру руту над водою,
Та виросла яра рута з лободою.
Ой хто ж мою яру рутута й виполе,
Ой хто ж мене до серденька та й пригорне?»
Обізвався старий дід з бородою:
«А я ж твою яру руту та й виполю,
А я ж твою яру руту та й виполю,
А я ж тебе до серденька та й пригорну!»
«Не подоба, старий діду, не подоба,
Бо ти старий, з бородою, - я молода!
За волами, старий діду, за водою,
Бо помажеш білу постіль постоломи!
За водою, старий діду, за водою,
Бо помажеш білу постіль головою!
Бо помажеш білу постіль головою,
Бо поколеш біле личко бородою.
Бо поколеш біле личко бородою,
Не подобає старому з молодою!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой воли мої та половії

Поволі

Ой во-ли мо-ї та по-ло-ві-ї, чому ж ви не о-ре-те?

Ой лі-та мо-ї та мо-ло-ді-ї, чо-го ви так марно йде-те?

Ой воли мої та половії, чому ж ви не орете?
Ой літа мої та молодії, чого ви так марно йдете?
Ой коли б же нам та погоничі, то, може б, ми й орали,
Ой коли б же нам та добро було, то б ми літ не теряли.
Ой воли мої та половії та залізнії пута!
Ой якби не ти, серце-дівчино, то не був би я тута.
Ой воли мої та половії, та калиновії ярма!
Ой повір, повір, серце дівчино, яка ти мені гарна.
Коли б так тобі, як тепер мені, та біда наскучила,
То б ти приїхав, мене одвідав, хоча я й за водою!
Коли б так тобі, як тепер мені, та біда наскучила,
То б ти приїхав, мене одвідав, шоби я не тужила!
Ой піду ж бо я, ой піду ж бо я горою-долиною,
Ой та вирву я, ой та вирву я роженьку з калиною.
Чи рожу рвати /2/, чи калину ламати,
Чи заміж іти /2/, чи дівкою гуляти?!
Ой заміж не йти /2/ - людська помовонька,
А заміж піти /2/ - бідная головонька.
Ой упав сніжок та на обложок та розлився водою,
Віддала мене матінка заміж дурною, молодою.
Як віддавала, приказувала: «Не йди, доню, до роду!»
Втопила мене моя матінка, як конопельку в воду!
Ой зеленую коноплюньку йдуть люде витягати,
А мені треба із нелюбоньком та свій вік коротати.
«Ой старий, старий, та жени воли!» – то старий розето гнався.
«Ой старий, старий, та лягай спати!» – то старий засміявся.

Записав у с.Заруддя Дубенського повіту

Кохав мене батько

Не швидко

Ко - хав ме - не бать - ко, як бі - лу то - по - лю,
Ой від - да - ла ме - не ма - ти в тяж - ку - ю не - во - лю,
Ой від - да - ла ме - не ма - тив тяж - ку - ю не - во - лю!

Кохав мене батько, як білу тополю,
Ой віддала мене мати в тяжкую неволю! /2/
Ой мати, мати, що ти загадала,
Що ти мене, молодую, за нелюба дала! /2/
Легше мені, мати, гаряч камінь їсти,
А як мені з тим нелюбом вечеряти сісти! /2/
Чи ти мене, мати, на місті купила,
Що ти мене, молодую, навік загубила? /2/
Легче мені, мати, гаряч камінь їсти,
Ой як мені з тим нелюбом вечеряти сісти! /2/
Чи ти мен, мати, в барвінку купала,
Купаючи, проклинала, щоб долі не мала? /2/
Легче мені, мати, гаряч камінь їсти,
Ой як мені з тим нелюбом вечеряти сісти! /2/

З Волинського Полісся

Заслужський хліб добрий

Поволі, сумно

За - луж - ський хліб доб - рий, за - всі - гди ви - мов - ний:

Скіль - ки ра - зів вку - сиш, за - пла - ка - ти му - сиш.

Залужський хліб добрий, завжди вимовний:

Скільки разів вкусиш, заплакати мусиш. /2/

Кільки разів вкroїш, питаються усі,

Питаються усі, чи ти його з'їси. /2/

«Ой не з'їм я в хаті, то з'їм за дверима,

Не раз обіллюся дрібними сльозима!» /2/

*Записав у с. Стенжаричі
Володимирецького повіту*

Де ти, зоре, забарилася?

Не швидко

Де ти, зо - ре, за - ба - ри - - - ла - ся,

де ти, зо - ре, за - ба - ри - - - ла - ся,

що і до - сі не зі - хо - - - ди - ла?

Де ти, зоре, забарилася, /2/

Що і досі не зіходила?

Що ти рано не зіходила, /2/

Місяченька не догонила?

Я на морі забарилася, /2/

На дівчаток задивилася.

Там дівчатка купалися, /2/
 Свойому личку дивувалися.
 «Мое личко ти рум'янее, /2/
 Комусь будеш ти суженое?
 Чи майору, чи полковнику, /2/
 Чи п'яниці, чи розбійнику?»
 «Ні майору, ну полковнику, /2/
 А п'яниці та розбійнику».
 Породила мене матінка
 У дев'ятий день та у п'ятницю
 Дала мене та за п'яницю.
 А п'яниця та недбайлиця, /2/
 Іде в корчму, напивається.
 Іде в корчму, напивається, /2/
 Прийде в хату – розбивається.

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой на дворі дощик

Поволі

Ой на дво - рі до - щик, на дво - рі дріб - нень - кий,
 По - ві - ва - є ві - тер, ві - тер хо - лод - нень - кий.

Ой на дворі дощик, на дворі дрібненький,
 Повіває вітер, вітер холодненький.
 Вітер повіває, лучиноньку зносить,
 А сестриця брата хорошенько просить:
 «Ой брате мій, брате, віддай мене заміж.
 В нову деревню, в веселу сем'ю!
 Я в новій деревні люблю походжати,
 А в веселій сем'ї люблю жартувати».
 Пожила я рочок, пожила я другий,
 На третій звертає, мій брат приїжджає.

«Як ся маєш, сестро, чись дужа-здорова?
 Чи дужа-здорова головонька твоя? »
 «Не питайся, брате, чим дужа-здорова,
 А питайся, брате, яка моя доля!
 Хусточка біленька від слізок мокренька,
 Постіль тонка біла кров'ю обкипіла ».
 «Ото ж тобі, сестро, новая деревня,
 Новая деревня, веселая сем'я!
 Ти в новій деревні любиш походжати,
 А в веселій сем'ї любиш жартувати!»

Записав у с. Радухів Володимирецького повіту

Ой вижду я на гору

Поволі

Ой вий - ду я на го - ру, ой вий - ду я на го - ру,
 На ви - со - ку, кру - ту - ю, на ви - со - ку, кру - ту - ю.

Ой вижду я на гору, /2/
 На високу, крутую. /2/
 Та гляну я в долину /2/
 На червону калину. /2/
 На червоній калині /2/
 Соловейко рябенький, /2/
 Соловейку рябенький, /2/
 В тебе голос тоненький! /2/
 Защеччи ти мені, /2/
 Бо я в чужій стороні! /2/
 Бо я в чужій стороні, /2/
 Нема роду при мені! /2/
 Я отбилась од роду /2/
 Так, як камень у воду. /2/

Упав камінь та й лежить, /2/
На чужині горе жить! /2/
Ні матінки, ні отця, /2/
Тільки одна сестриця. /2/
Тільки одна сестриця. /2/
Та й та плаче, журиться. /2/

Записав у с. Бударж Дубенського повіту

Летіла зозуля через сад

Поволі

Ле - ті - ла зо - зу - ля че - рез сад, ку - ю - чи,
Ой пла - ка - ла дів - чи - на, за ста - ро - го йду - чи.

Летіла зозуля через сад, куючи,
Ой плакала дівчина, за старого йдучи. /2/
«Умри, старий, умри - за молодого піду,
Щастя не втеряю, кращу долю знайду!» /2/
Умер, старий, умер – за молодого пішла
І щастя втеряла, гіршу долю знайшла. /2/
У полі могила з вітром говорила,
То там молодуха старого будила. /2/
«Ой встань, старий, ой встань, ой встань ти, мій пане,
Устань подивися ти на мої рани! /2/
Устань, сстарий, хрещатий барвінку!»
«Відступись, не докучай, ти мій недовірку!
Бо ти мені вчора казала вмирати,
А сьогодні не даєш спокійно лежати!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой тонкая та високая ліщина

Поволі

Ой тон - ка - я та ви - со - ка - я лі - щи - на,
Ой дур - на - я та бе - зум - на - я дів - чина, дів - чина.

Ой тонкая та високая ліщина,
Ой дурная та безумная дівчина: /2/
Полюбила та козаченька старого,
Взяла його за рученьку п'яного.
Як привела та до нової кімнати,
Положила та на новії пірнати. /2/
Положила та на білії пірнати,
Сама пішла у вишневий сад гуляти. /2/
Забулася соловейкові сказати,
Щоб не літав коло нової кімнати. /2/
Щоб не літав коло нової кімнати,
Щоб не збудив та миленького в пірнаті. /2/
«Я думала мій миленький не чує,
Він для мене та нагаєчку готує. /2/
Я думала, що нагайочка з паперу,
а нагаєчка із проклятого ременю. /2/
Я думала, що нагайочка з живиці,
А нагайка із проклятої сириці. /2/
Я думала, що нагайочка із лучка:
Як ударить, - розсічеться сорочка». /2/

Ой в лузі, в лузі

Поволі

Ой в лу - зі, в лузі та ка - ли - нонь-ка в лу - зі,

Ой десь мій ми - лий у да - ле - кій не - ду - зі!

Ой в лузі, в лузі та калинонька в лузі,
Ой десь мій милий у далекій недузї!
Ой десь мій милий у далекій дорозї,
Ой прив'язав коня до білої берези.
Ой не дав коня ні їсти, ні пити,
А загадав коню та сиру землю бити.
Ой загадав коню та сиру землю бити,
А сам пішов та горілоньку пити.
А сам пішов та горілоньку пити,
А напившися, пішов пана просити.
«Ой пусти мене, та мій пане, додому,
Бо розігрався сивий кінь підо мною!
Ой бо розігрався та сив кінь підо мною,
Ой плаче-тужить дівчинонька за мною!»
«Ой треба коня та до стаєньки взяти,
А тебе, ледащо, у кайдани закувати!».

Ой давно я, давно в родини була

Поволі

Ой дав-но я, дав - но в ро - ди - ни бу - ла:
Вже мо - я до - рож - ка терном за - рос - ла.

Ой давно я, давно в родини була:
Вже моя дорожка терном заросла.
Ой заросла терном, ще й калиною,
Де я походжала ще дівиною.
Де я походжала ще дівчиною,
Де носила воду коновчиною.
Ой як же я схочу, терен висічу,
Червону калину в пучки пов'яжу.
Червону калину в пучки пов'яжу,
До своєї родини в гостину прийду.
Сяду ж бо я, сяду в батьковім саду,
На тій черешеньці, що стоїть з краю.
Сяду ж бо я, сяду, стану кувати:
Не почує батько, почує мати.
Не почула мати, йно почув отець:
«Уставайте, сини, слухайте мене!
Уставайте, сини, слухайте мене:
Щось у нашім саді за пташина є.
Щось у нашім саді за пташина є,
Такая пташина, що рано кує».
«Ой то не пташина, а наша сестра:
Тут вона вродилась з нами і зросла.
Тут вона вродилась з нами і зросла,
В чужу сторононьку та й заміж пішла.
В чужу сторононьку та й заміж пішла,
Далеко від роду та й відбилася».

Записав у с. Будеґаж Дубенського повіту

Посію я конопельки

Помаленьку, з великою тугою

По - сі - ю я ко - но - пель - ки, по край те - ї до - рі -
жень - ки. Чи всім лю - дям та - ка
до - ля, чи - но ме - ні, мо - ло - день - кій?

Посію я конопельки, по край теї доріженьки.
Чи всім людям така доля, чи-но мені, молоденькій? /2/
Як всім людям така доля, то не буду журитися,
Як-но мені, молоденькій, піду в Дунай топитися. /2/
Наказують отець, мати ясенькими соколами:
«Живи, дочко, рочок зо два із тяжкими ворогами!» /2/
Жила рочок, жила другий, а на третій не стерпіла,
Вчинилася зозуленька, до матері полетіла. /2/
«Десь я тобі, моя мамцю, хліба-солі переїла,
Що ти мене заміж дала, за кого я не хотіла! /2/
Десь я тобі, моя мамцю, та пшениченьки не жала,
Що ти мене заміж дала, за кого я не ждала!» /2/

Затисав у с. Новосілки Рівненського району

Щоб я була знала, що скоро умру

Широко

Щоб я бу - ла зна - ла, що я ско - ро ум - ру,
Ка - за - ла б ми - ло - му збу - ду - ва - ти тру - ну.

Щоб я була знала, що я скоро умру,
Казала б милому збудувати труну.
Коли б же я знала, що буду вмирати,
Казала б милому явора зрубати.
Казала б милому явора зрубати,
Казала б я собі труну збудувати.
Стояла та труна двадцять літ й чотири,
А на п'ятому році стала промовляти.
На п'ятому році стала промовляти:
«Ой доки ж я буду порожня стояти?»
Положила б батька – шкода його буде,
Положила б матку – не буде порядку.
Положила б брата – в брата нова хата,
В брата нова хата – великая втрата.
Положила б сестру – в сестри дрібні діти,
В сестри дрібні діти – нікому глядіти.
Положила б милого – мені зле без його
Лягла б самая – дитина малая.
«Лягай, мила, сама, друга мала буде,
Дитину малу доглянуть і люде!»

Суди, Боже, неділі діждати

Не дуже швидко

Су - ди, Бо - же, не - ді - лі ді - жда - ти, Су - ди он,
ку - ди он, не - ді - лі ді - жда - ти! не - ді - лі ді - жда - ти!

The image shows a musical score for the song 'Суди, Боже, неділі діждати'. It consists of two staves of music in G major and 2/4 time. The first staff contains the first line of lyrics, and the second staff contains the second line. The music is written in a simple, folk-like style with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. There are some performance markings like accents (>) and first/second endings (1 and 2) indicated above the notes.

Суди, Боже, неділі діждати, /2/
Суди он, куди он, неділі діждати! /2/
То пішла б я до роду гуляти... /2/
Сюди он, куди он, до роду гуляти! /2/
А у мене увесь рід багатий! /2/
Сюди он, куди он, увесь рід багатий! /2/
Просьять мене до себе до хати... /2/
Сюди он, куди он, до себе до хати! /2/
Просьять мене за стола сідати! /2/
Сюди он, куди он, за стола сідати! /2/
Просьять мене до дна випивати... /2/
Сюди он, куди он, до дна випивати! /2/
Ой прийду я від роду додому... /2/
Сюди он, куди он, від роду додому! /2/
Ой піду я стиха під віконце... /2/
Сюди он, куди он, стиха під віконце! /2/
Та побачу, що у хаті роблять... /2/
Сюди он, куди он, що у хаті роблять! /2/
Ой мій милий дитину колише... /2/
Сюди он, куди он, дитину колише! /2/
А діверко дрібні листи пише... /2/
Сюди он, куди он, дрібні листи пише! /2/
А свекруха та у печі палить... /2/
Сюди он, куди он, та у печі палить! /2/
А зовиця вечеряти варить... /2/
Сюди он, куди он, вечеряти варить! /2/
А свекорко дубиначку в'ялить... /2/
Сюди он, куди он, дубиначку в'ялить! /2/

«Нащо, тату, дубиночку в'ялиш?» /2/
 Сюди он, куди он, дубиночку в'ялиш! /2/
 «Ото, синку, то на твою жінку... /2/
 Сюди он, куди он, та на твою жінку! /2/
 Буду, синку, твою жінку бити... /2/
 Сюди он, куди он, твою жінку бити! /2/
 Що не хоче дитини глядіти... /2/
 Сюди он, куди он, дитини глядіти! /2/
 «Тоді, тату, будем жінку бити... /2/
 Сюди он, куди он, «будем жінку бити! /2/
 Як не схоче йти в поле робити! /2/
 Сюди он, куди он, йти в поле робити!» /2/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой Семене-Семеночку

Поволі

Ой Се - ме - не, Се - ме - ноч - ку, Се - ме - не,
 Чомне хо - диш, не го - во - риш до ме - не? до ме - не?

Ой Семене, Семеночку, Семене,
 Чом не ходиш, не говориш до мене? /2/
 Чом не ходиш, не говориш до мене,
 Чом ти мене миленькою не зовеш? /2/
 Чом ти мене миленькою не зовеш,
 Прийде вечір - до іншої в гості йдеш? /2/
 Чи то в мене комірочки немає,
 Чи то в мене постілоньки не має? /2/
 Єсть у мене комірочка новая,
 В тій комірці стоїть кровать тесова. /2/
 В тій комірці стоїть кровать тесова,
 На кроваті лежить постіль пухова. /2/
 На кроваті лежить постіль пухова,
 На постелі лежить мила молода. /2/

На постелі лежить мила молода,
 Коло її ще й дитина мала. /2/
 Ще й правою рученькою обняла,
 Ще й дрібними слізочками обмила. /2/
 Тепер вже я ні дівонька, ні вдова,
 Тепер вже я покриточка молода! /2/
 Тепер мені хоч із мосту та в воду,
 Тепер мені не признатися до роду! /2/
 Тепер вже я від родоньку проклята,
 Тепер вже я від братенька прогната. /2/
 Не слухала ні матусі, ні отця,
 Послухала Семеночка-подлеця! /2/
 Я думала, що Семен-молодець,
 А то Семен, превражий син, – подлець. /2/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой сама ж бо я, сама

Поволі

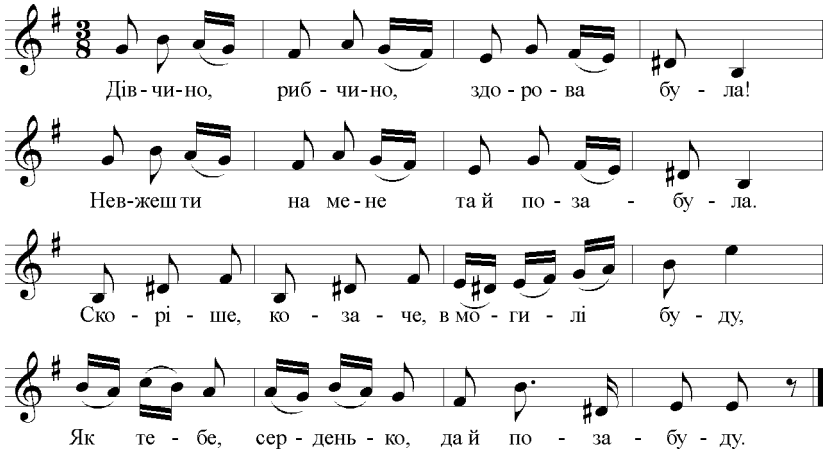
Ой са-ма ж бо я, са-ма, як би-ли - нонь - ка
 в по - лі, Ні - хто ж ме - не не при - гор - не
 та та - ко - ї мо - - - ло - до - і!

Ой сама ж бо я, сама, як билинонька в полі,
 Ніхто ж мене не пригорне та такої молоді!
 Хіба мене пожалує тільки рідная мати,
 Прочинила кватирочку: «Ходи, доню, вечеряти!»
 «Вечеряйте, моя мати, та вечеряйте самі,
 Бо вже мені, моя мати, не вечеряти з вами!
 Бо вже мені, моя мамцю, не вечеряти з тобою:

Наспівався мій миленький, не говорить зо мною!»
Ой ходімо у садочок, там щебече дві пташочок,
Поділимся ми з тобою, ти мій милий голубочок!
Тобі – зозуленька, а мені – соловейко,
Тобі буде все смутненько, мені – веселенько.
Ой візьму я відеречка та піду я по воду,
Там хлопці-рибалочки всі хороші на вроду.
«Ой ви хлопці-рибалочки, всі хороші на вроду,
Візьміть мене на човничок, перевезіть через воду!»
«Молодая молодице, що то тобі за пригода,
Що такою молодую пускаєшся через воду?»
Як сідала на човничок, тяженько зітхнула,
Виїхала серед моря, хустиною махнула.
« Ой десь моя рідна мати по бережку ходить,
Як загляне в тихий Дунай, білії рученьки ломить ».
«Дочко моя, дочко моя, моя ти вродлива!»
«Що по тому, що вродлива: доля нещаслива!»
«Дочко моя, дочко моя, моя ти прекрасна!»
«Що по тому, що прекрасна, коли доля нещасна!
Було, мати, не вважати, що я в тебе єдиниця,
Було мене утопити, де найглибша водиця!
Було, мене, не вважати, що хороша на вроду,
Було мене укинути у холодную воду!
Було, мати, не вважати: хорошая на личку,
Було мене укинути у найглибшую річку!».

Ліричні пісні
Дівчино, рибчино

Дів-чи-но, риб-чи-но, здо-ро-ва бу-ла!
Нев-жешти на ме-не та й по-за-бу-ла.
Ско-рі-ше, ко-за-че, в мо-ги-лі бу-ду,
Як те-бе, сер-день-ко, да й по-за-бу-ду.

Дівчино, рибчино, здорова була!
Невжеш ти на мене та й позабула.
– Скоріше, козаче, в могилі буду,
Як тебе, серденько, да й позабуду.
Дівчино, рибчино, серденько моє,
Коли б ми з тобою жили обоє.
Коли б ми з тобою вік-вікували,
То біди та горенька повік не знали.
Не ходи, не люби, не залицяйся,
Не піду за тебе, не сподівайся.
Не ходи, не люби, не трати грошей,
Не піду за тебе бо ти нехороший.
Жили б ми з тобою, як цар з царицею,
Як гетьман в деревні, як пан в світлиці.
А може ще й лучше б запанували
Нуждоська-горенька повік не знали.
Я б строїв хатинку, ти б помагала,
Тесав би лавчинку,
Ти б шила та пряла, любо та мило,
Я б мотав пряжу на мотовило.

*Записав у с. Крилові Грубешівського повіту на Холмищині
від судді Бурцева. Пісні з Чернігівщини*

Ой, у полі буйний вітер віє

Ой, у полі буйний вітер віє,
Ой, там козак пшениченьку сіє. /2/
Ой, сіє він, досіває лану,
А виходить дівчинонька з гаю. /2/
«Помагай бі, козаче-гультаю,
Виведе, виведе на дорогу в гаю». /2/
– Ой, коли б ти дороги не знала,
То б ти мене гультаєм не звала. /2/
А сказада б: «Козак молоденький,
Виведе, виведе на шляшок дрібненький. /2/ »

Затисав на Волині, від сестри М. О. Пирожок

Пасеся коник

Поважно

Пасеся коник понад річкою. /2/
За ним Григорко йа з вуздечкою. /2/

«Почекай, коню, най тя злапаю. /2/
 Поведу я тя аж до Дунаю. /2/
 Аж до Дунаю водиці пити. /2/
 Аж до батенька дівку любити. /2/
 Ой, а в Дунаю водиця гожа. /2/
 Ой, а в батенька дівка хороша». /2/

*Записав у с. Карабчіїв-Великий Кам'янецького повіту
 на Поділлі від М.М. Пащенко*

Та вже мені не ходити

Та вже ме - ні не хо - ди - - - ти,
 ку - ди я хо - ди - ла, та вже ме - ні
 не лю - би - - - ти, ко - го я лю -
 би - ла. Ска - жіть зір - ки, ска - жіть яс - ні,
 де він про - па - да - є: сер - це хо - че
 вість по - да - ти, та ку - ди, не зна - є.

*Записав у с. Крилові Грубешівського повіту
 на Холмиціні від Саші Бурцевої. Пісні з Чернігівщини*

Ой, зійшла зоря

Не скоро

*Записав у с. Новосілки коло Столп'я на Холмищині
від Віри Грисюк*

Рекрутська пісня

Гей! Вихovala стара мати

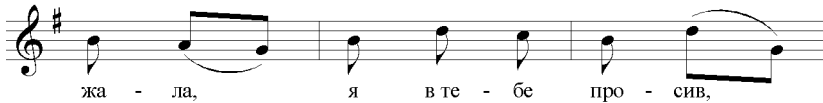

*Записав у м. Рівне в тюрмі 30.VI.1931 р. від д-ра Мих. Зайця.
Пісня з галицького Поділля*

Жартівливі пісні

Я в тебе косив

Жваво

про - сив ячмінь - ку, го - ро - ху,
ти ме - ні да - ла чор - но - го мо - ху.

Записав у с. Вересці-Великі Холмського повіту

Ой на горі пшениченька

Поволі

Ой на го - рі пше - ни - чень - ка, в до - ли - ні о - вес,
в до - ли - ні о - вес, в до - ли - ні о - вес.

Ой на горі пшеничка,
В долині овес. /3/
Не по правді, молодий козаче,
Зо мною живеш: /3/
Через мої ворітчка
До іншої йдеш. /3/
«Ой посади, моя мила,
В воротах вербу: /3/
Як буду йти до милої,
До тебе зайду. /3/
Ой висади, моя мила,
Черешнями двір, /3/
Щоб не зайшов буйний вітер
Ще й голосок мій! /3/
Ой вистели, моя мила,
Китайкою двір, /3/
Щоб не покаляв кінь вороний
Золотих підків!» /3/

«Ой я тую китайочку
Сама ізхожу, /3/
А до тебе, молодого,
Й слова не скажу!» /3/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой я з горя і з печалі

Не швидко

Ой я з го - ря і з пе - ча - лі Пі - ду в корч - му
по - гу - ля - ю, пі - ду в корчму по - - - гу - ля - ю

Ой я з горя і з печалі
Піду в корчму погуляю. /2/
За півзлота дримається,
За золотий добре спиться. /2/
Запряжу я коня в санки
Та поїду до коханки. /2/
Запряжу я коня в бричку
Та поїду на всю нічку. /2/
Як приїхав під ворота,
Вийшла дівка, краща злата. /2/
Взяла коня за повода
Та й повела до жолоба, /2/
А козака за рученьку
Та й повела в світличеньку. /2/
Дала коню сіна їсти,
Козакові крісло сісти. /2/
Дала коню овса й сіна,
А козаку меду й вина. /2/
Сама сіла кінець стола -
До козака ані слова. /2/
«Чого сіла задумана,

Чорні очі зарумала? /2/
 Чи жаль тобі коню сіна,
 Чи козаку меда-вина? Ш
 Чи доброї вечороньки,
 Чи білої постілоньки?» /2/
 «Не жаль мені коню сіна,
 Ні козаку меда-вина, /2/
 Ні доброї вечороньки,
 Ні білої постілоньки! /2/
 А жаль мені того уму,
 Що звів мене із розуму, /2/
 Що звів мене з розумоньку,
 Як малую дитиноньку!» /2/

Затисав у с. Новосілки Рівненського району

Ой у полі два дубочки

Дуже вільно

Ой у по - лі дваду - боч - ки, вер - хи до ку - поч - ки,
 Там си - ді - ли, го - во - ри - ли та два го - лу - боч - ки.

Ой у полі два дубочки, верхи до купочки,
 Там сиділи, говорили та два голубочки.
 Там сиділи, говорили та два голубочки...
 Кличе мати свого сина з коршми додомочку
 «Покинь, синку, горілочку, ходім додомочку,
 Ой бо проп'єш, прогайнуєш свою худобочку!»
 «Ой як я проп'ю, прогайную, то свою, не чужую,
 Поки собі дівчиноньки та не висватаю.
 Та не погожа вода в річці, то піду до криниці,
 Нелюбая дівчинонька – піду до вдовиці.
 А у вдовиці вечорниці, та все чарівниці,
 Стоять чари зав'язані в горшку на полиці».

«Та чаруй, мати, чаруй, мати, аби не лежати!
Хорошую дочку маєш: хочу її взяти!»
«Шкода, синку, шкода, синку, статечного слова:
Моя дочка-єдиничка не ночує вдома!»
«Ой як буде нагайочка з кілочка звисати,
Буде твоя єдиничка вдома ночувати!»

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Пожену я сиві воли

Поволі

По-же-ну я си-ві во - ли міжкру-ті - і го - ри,
Роз-че-шу я ру-сі куд - рі на чор-ні - і бро - ви.

Пожену я сиві воли між крутії гори,
Розчешу я русі кудрі на чорнії брови.
Нехай мої чорні кудрі вітрець розвиває,
Нехай моя дівчинонька цей рік погуляє.
«Гуляй, гуляй, дівчинонько, поки моя будеш!
Ой чую я через люди, що ти мене судиш!»
«Як я тебе осудила, суди мене, Боже!
Як я тебе не злюбила, скарай мене, Боже!»
«Ой сон мені, моя мамцю, ой сон мені сниться:
Полюбив я дівчиноньку - щось мені не здриється».
«Ой тобі, мій синочку, воля твоя робить,
Що до тебе щовечора дівчинонька ходить».
«Ой піду я понад морем, синє море грає...
Задумав я топитися – море не приймає.
Прийми, море, прийми, синє море, сиротину!
Тяжко жити сиротині, як на пожарині!»

Записав у с. Будаєраж Дубенського повіту

Продав батько сиві воли

Широко

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The melody starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The second staff starts with a 3-measure rest, then continues with quarter notes D5, E5, and F#5. The third staff continues with quarter notes G5, A5, and B5. The fourth staff starts with a 7-measure rest, then continues with quarter notes C6, B5, A5, and G5. The piece ends with a double bar line.

Про - дав багь - ко си - ві во - ли,
а ма - ти те - ли - - - - - цю
Ви - ряд - жа - ли сво - го си - - на
та й на ко - со-ви - цю, та й на ко - со-ви - цю

Продав батько сиві воли, а мати телицю
Виряджали свого сина
Та й на косовицю. /2/
Виряджала мати сина та й на косовицю,
Розчесала русі кудрі
Та й на потилицю. /2/
«Я ж думала, мій синочку, що будеш косити,
А ти кинув косу в росу
Та й став голосити». /2/
«Ой коли б ти, мати, знала, яка досада,
То б ти мене оженила,
Щоб була вірада!» /2/
«Ой я тобі, мій синочку, та й не боронила,
Було тобі оженитися,
Як скоро вродила. /2/
Оженися, мій синочку, візьми собі любку,
Цілуй її, милуй її,
Як голуб голубку!» /2/
Сидить голуб на дубочку, голубка на дульці:

«Скажи, скажи, мій козаче,
 Що маєш на думці?» /2/
 На калину вітер віє, калина не спіє,
 Козак дівку вірно любить,
 Та й займає не сміє. /2/
 «Тим я тебе не займаю, що сватати маю,
 Тим до тебе не горнуса:
 Славоньки боюся!» /2/
 Була слава, перестала, стали поговори,
 Це ж на того козаченька,
 Що чорнії брови. /2/
 Була слава, перестала, стали поговірки,
 Це ж на того козаченька,
 Що ходив до дівки. /2/

Записав у с. Бударж Дубенського повіту

Ой на горі льон, льон

Поволі

Ой на го - рі льон, льон в до - ли - ну схи - лив - ся,
 А у вдови о - дин син, та й ще не же - нив - ся.

Ой на горі льон, льон в долину схилився,
 А у вдови один син, та й ще не женився. /2/
 «нене ж моя, нене, ожени ти мене,
 Висватай дівчину, кращую від мене!» /2/
 «Ой сині мій, сину, пожди до осені,
 Як жито вижнемо, тбе оженимо». /2/
 «Довго мені, мати, до осені ждати,
 Насіяв я жита, ні з ким буде жати. /2/
 Насіяв я жита, ні з ким буде жати,
 Сяду полуднати, ні з ким розмовляти!» /2/
 «Ой на тобі, сину, коня вороного,
 Веди його до стаєнки, говори до його!» /2/

Посип йому овса по самії перса,
 І наклади сінця по самі колінця! /2/
 Він овса наїсться і до сіна ляже,
 Тобі, молодому, всю правду розкаже». /2/
 «Ой коб тобі, мати, так тяжко конати,
 Ой як важко мені з конем розмовляти!» /2/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой у полі тихий вітер віє

Поволі

Ой у по - лі ти - хий ві - тер ві - є, А там ко - зак
 пше - ни - чень - ку сі - є, а там ко - зак пше - ни - чень - ку сі - є.

Ой у полі тихий вітер віє,
 А там козак пшениченьку сіє. /2/
 Ой сіє він, досіває лану,
 Аж виходить дівчинонька з гаю. /2/
 «Помагай біг, козаче-гультяю,
 Виведь мене на дорогу з гаю!» /2/
 «Ой коли б ти дороги не знала,
 То б ти мене гультяйом не звала, /2/
 А сказала б: «Милий соколоньку,
 Виведь мене з гаю на стежоньку!» /2/
 Ой дівчино, надніс тебе дідько,
 Розсіяв я пшениченьку рідко!» /2/
 «Ой не думай, козаче, не думай,
 Буде твоя пшениченька, як Дунай!» /2/
 Ой там козак пшениченьку косить,
 А дівчина дитину приносить. /2/
 «Візьми собі, козаче, дитину,
 Як не візьмеш, – на покосі кину!» /2/
 «Дам я тобі штири гарці масла –
 Годуй, годуй, дівчино напрасна!» /2/

Дам я тобі цілу фаску сиру -
 Годуй, годуй козацького сина! /2/
 Дам я тобі корову рябую -
 Годуй, годуй дитину малую!» /2/
 «Не хочу я корови рябої
 і не хочу дитини малої!» /2/

Затисав у с. Радухів Володимирецького району

В темнім лісі дощик накрапає

Швиденько, весело

В тем-нім лі-сі, в тем - нім лі-сі до-щик на-кра -
 па - сь, Ой там хло - пець мо - ло - день-кий
 ко - ня на - пу - ва - сь. ва - сь.

В темнім лісі, в темнім лісі дощик накрапає,
 Ой там хлопець молоденький коня напуває. /2/
 Напуває хлопець коня з повного відерця,
 А дівчина підливає від щирого серця. /2/
 «Чому, коню, води не п'єш і на воду дуєш,
 Чому, сину Василену, вдома не ночуєш?» /2/
 «Як же мені, моя мати, вдома ночувати:
 Темна нічка осіння, ні з ким розмовляти!» /2/
 Вийшла мати на вулицю, у дудочку грає:
 «Іди, синку, вечеряти, гультяю, гультяю!»
 «Ой, вечеряй, моя мати, коли наварила,
 Я поїду на Україну, де дівчина мила, /2/
 То ж то мила, то ж то люба, люба з нею сісти,
 А як зварить вечеряти, - то ж то люба з'їсти!» /2/

Затисав у с. Новосілки Рівненського повіту

Ой то зрада, козаченьку, зрада

Помалу, сумно

"Ой то зра - да, ко - за - чень - ку, зра - да,
Що в ко - за - ка не щи - ра-я прав - да!"

«Ой то зрада, козаченьку, зрада,
Що в козака не щирая правда!» /2/
«Ой почім ти, дівчино, познала,
Що ти мене зрадником назвала?» /2/
Чи по тому сідлі червоному,
Чи по тому коню вороному. /2/
«Ні по тому сідлі червоному,
Ні по тому коню вороному. /2/
Йдеш до стайні сіна закладати
І жовтого вівса підсипати, /2/
Холодної води підливати,
Десь ти мене думаєш кидати». /2/
«Ой покину, покину, покину,
Як у лузі червону калину! /2/
Не журися, дівчино, собою:
Я кидаю три колоски в полі. /2/
Один колос – поле засівати,
Другий колос – діток годувати,
Третій колос – горілочку гнати».
«Бодай тобі, козаченьку, гірко:
Нащо мені та твоя горілка,
Тепер же я ні вдова, ні жінка!»

Затисав у с. Заруддя Дубенського повіту

Ой сплю ж бо я, та мовчу

Повільно

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody is written on a treble clef. The lyrics are written below the notes. The first staff contains the first two lines of the song, and the second staff contains the next two lines. The lyrics are: Ой сплю ж бо я, та мов-чу, ой сплюж бо я, та мов-чу, та ні-ко - - - му не ска - жу.

Ой сплю ж бо я, та мовчу, /2/

Та нікому не скажу.

Тільки скажи одному 111

Миленькому своєму.

Ой піду я в вишнів сад, /2/

А у саду – виноград.

А у саду – виноград, /2/

Там конюшеньки стоять.

Там конюшеньки нові, /2/

Там кучері молоді.

Ведуть коней до води /2/

За шовкові поводи.

А ж виходить до їх пан: /2/

«Чи п'ють коні, чи їдять?

Чи п'ють коні, чи їдять, /2/

Чи веселенькі стоять?»

«І п'ють коні і їдять,

Один коник смутує,

Бо доріженьку чує».

«Чую, пане, дорогу /2/

І на тебе, й на себе.

Бо поїдем воювать, /2/

Чисте поле кривовать!»

Затисав у с. Заруддя Дубенського повіту

Ой у мого брата під горою хата

Поволі

Ой у мо - го бра - та під го - ро - ю ха - та,
Ха - та під го - ро - ю, са - док над во - до - ю.

Ой у мого брата під горою хата,
Хата під горою, садок над водою.
Пусти мене, брате, в вишневий садочок
– Я не буду рвати твоїх ягод очок!
Зломлю з рожи квітку та й пуцу на воду:
«Пливи, пливи, квітку, до мого роду!»
Плила квітка, плила, на криниці стала,
Вийшла стара мати, ревне заплакала.
«Чи ти, моя доню, в недузї лежала,
Ой що квітка на воді зов'яла?»
«Не лежала, мамцю, ні дня, ні години,
Попалася в руки невірній дружині!»

Затисав у с. Стенжаричі Володимирецького повіту

Ой калино-малино

Швиденько

"Ой ка-ли-но-ма - ли - но, ой що ж те - бе зв'я-ли - ло?"
"Зв'я-ли-ли ме-не буй - ні-ї віт-ри з ти-хи-ми мо-ро - за - ми".

«Ой калино-малино, ой що ж тебе зв'ялило?»
«Зв'ялили мене буйні вітри з тихими морозами». /2/
«Ой козаче, козаче, а що ж тебе зсушило?»
«Зсушила мене молода дівчина, що з чорними очима». /2/
Ой стояв же я, стояв під її коморою:

«Вийди дівчино, вийди серденько, поговорим з тобою!» /2/
 «Ні як мені виходити, з тобою говорити,
 Лежить нелюбий з правого боку: боюся го будити!» /2/
 «Ой ти, дівчино любя, одсунься од нелюба!
 Заб'ю нелюба з правого боку, як сивого голуба!» /2/
 «Чи заб'єш, чи не заб'єш, а славошки наробиш;
 Сідай на коня, виїжджай з двора: ти не мій - я не твоя!» /2/
 На коня я сідаю, до коня промовляю:
 «Коню мій, коню, сивий-вороний, веди мя до Дунаю!» /2/
 Приїхав до Дунаю та там став і думаю.
 Стою, думаю, милої не маю, ой з ким жити я маю! /2/
 Ой там в полі озерце, там плаває відерце,
 Сосновії клепки, дубове денце: не цураймося, серце! /2/

*Цей варіант записаний у Новосілках на Холмищині.
 Так само співають ще у Спасі,
 Великих Вересцях і Охожі на Холмищині*

Ой у полі, край дороги

Повагом, виразно

Один

Ой у по - лі, край до - ро - ги, те - рен про - цві - та - є,

Всі

Си - дить го - луб на то - по - лі, го - луб - ка лі - та - є.// та - є

Ой у полі, край дороги, терен процвітає,
 Сидить голуб на тополі, голубка літає. /2/
 Сидить голуб на тополі, голубка на вишні.
 «Скажи, скажи моя мила, що маєш на мислі?» /2/
 «Хіба ж би я дурна була, розуму не мала,
 Щоб я тобі, молодому, всю правду сказала?» /2/
 «Будь щаслива із ним же, котрого кохаєш,
 А від мене вірнішого на світі не маєш. /2/
 Буду Бога я просити, щоб ти була щаслива,
 Чи зо мною, чи із ним же, – повік мене вірна. /2/

Як не хочеш, моя мила, дружиною бути,
 То дай мені таке зілля, щоб тебе забути!» /2/
 «Єсть у мене таке зілля близько перелазу,
 Як дам тобі напитися, – забудеш відразу». /2/
 «Буду пити, буду пити, краплі не відпущу,
 Тоді тебе я забуду, як очі заплющу!» /2/

Записав у с. Будаєраж Дубенського повіту

Сивий голубочку, сидиш на дубочку

Поволі, широко

Си-вий го - лу - боч - ку, си-диш на лу -
 боч - ку, Скло - ни, скло-ни го - ло-воч - ку
 з го - ри в до - ли - ли - ноч - ку!

Сивий голубочку, сидиш на дубочку,
 Склони, склони головочку з гори в долиночку!
 Склони, склони головочку з гори в долиночку,
 Кличе мати свого сина з корчми додомочку.
 «Що ти, сину, робиш, що по начах ходиш,
 Он скаржиться молодиці, що ти двері ломиш?»
 «І буду ходити, і буду ломити,
 Було мене, моя мати, в сім літ оженити!
 В сім літ оженити, як у повиточку,
 Було мені висватати богатирську дочку!»
 Багачка-бурлачка не хоче робити:
 Начіпляє кораликів, йде до корчми пити.
 Коралі чіпляє на голу ю шию:
 «Люби мене, Миколаю, або ти, Василю!»

Записав у с. Будаєраж Дубенського повіту

Не ходи, козаче, понад берегами

Поволі, з сумом

"Не хо - ди, ко - за - че, по - над бе - ре - га - ми,

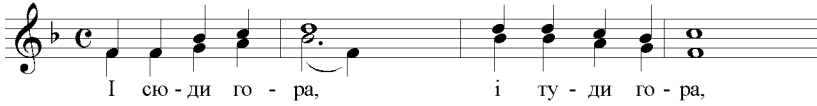
Не су - ши сер - день - ка чор - ни - ми бро - ва - ми // ва - ми!"

«Не ходи, козаче, понад берегами,
Не суши серденька чорними бровами!» /2/
«Чорні брови маю, то й не оженюся,
Не люблять дівчата - піду утоплюся. /2/
Не люблять дівчата ані молодичі,
Піду утоплюся в глибокій водиці!» /2/
«Не топись, козаче, бо душу загубиш,
Скажи щиру правду, кого вірно любиш?» /2/
«Не люблю нікого, як тебе самую,
Як тебе самую, дівку молодую. /2/
В тебе шостачок, в мене штири гроші -
Ходім повинчаймось, обоє хорощі!» /2/
Як прийшли до церкви, нема попа вдома,
«Чи твоє нещастя, чи моя недоля?» /2/
«Запрягай, козаче, коня вороного,
Поїдем вінчатись до попа чужого». /2/
їхали полем, їхали другим,
А на третім полі став кінь спотикатись. /2/
А на третім полі став кінь спотикатись...
«Вернімось, козаче, не будем вінчатись!» /2/
Пішов козак ярмом, дівка долиною.
Зацвів козак маком, дівка - калиною. /2/

Записав у с. Новосілки Рівненського повіту

І сюди гора, і туди гора

Поволі, широко

І сюди гора, і туди гора,
Поміж тими гіроньками ясная зоря. /2/
Ой то не зоря – дівчина моя,
Взяла нові відеречка, по воду пішла. /2/
Пішла по воду поза горою,
Козак долом сивим конем – за дівчиною. /2/
А як здоганяв, то він говорив:
«А хто тебе, дівчинонько, та рано збудив?» /2/
«Ніхто не збудив, сама я встала,
Взяла нові відеречка, по воду пішла.» /2/
«Дівчино моя, напій мні коня,
З рубленої криниченьки, з нового відра!» /2/
«Як буду твоя, то напою й два,
То поведу до Дунаю, де чиста вода!» /2/
«Кінь води не п'є, копитами б'є,
Стережися, дівчинонько: він тебе заб'є!»
«Як мене заб'є, менша сестра є,
От то буде, козаченьку, жінка для тебе».
«Менша сестра є, то та не така,
А хто ж так пригорне, як ти, молода?»

Записав у с. Бударж Дубенського повіту

Сива зозуленька, не літай раненько

Повільно

Сива зозуленько, не літай раненько,
Не літай раненько, не куй жалібненько!
Сивая зозулька у гай полетіла,
У гай полетіла, на камені сіла.
Сіла на камені та й стала кувати –
На жовтім пісочку два слідочки знати.
Ой перший слідочок – коня вороного,
А другий слідочок – мого миленького.
Піду я в садочок, зірву я листочок,
Буду прикривати милого слідочок.
Щоб роса не впала, птиця не збродила,
Щоб мого милого інша не любила!
Ой одна любила – коника купила,
А друга любила – сідельце купила.
А друга любила – сідельце купила,
А третя кохала – вечеряти дала.
Дала вечеряти печеную рибку,
Печеную рибку, та ще й хліба скибку.
Печеную рибку, та ще й хліба скибку:
«Вечеряй, козаче, ту вечерю швидко!
Коли маєш жінку, то іди додому,
А не маєш жінки, то ночуй зо мною!»
«Ой маю я жінку та й десь на Вкраїні,
Карається серденько на дві половини!
Ой маю я жінку ще й діточок двоє,
Крається серденько на двоє, на троє!».

Ой ти ходиш по долині

Дуже помалу

Ой ти хо - диш по до-ли - ні, а я ходжу

по го - рі, Чи су - му - єш ти по ме - ні,

як я, сер - - - це, по то - бі?

Ой ти ходиш по долині, а я ходжу по горі,
Чи сумуєш ти по мені, як я, серце, по тобі? /2/
Чи сумуєш ти по мені, як я, серце, по тобі?
Ой жиймо ми, серце, в парі, як рибонька у воді! /2/
Ой жиймо ми, серце, в парі, як рибонька у броду,
Посилає козак дівку по холодную воду. /2/
«Я по воду, козаченьку, я по воду не піду,
Зимна роса, а я боса, то ніженьки зморожу». /2/
«Ой не бійся, дівчинонько, ой не бійся морозу:
Я на твої білі ноги черевички наложу! /2/
Я на твої білі ноги черевички наложу,
Ой я тебе, молодую, до серденька пригорну!» /2/
Ой піду я до стаєньки: нема сіна і вівса,
Тільки тая потеруха, що коничок попасав. /2/
Тільки тая потеруха, що коничок попасав,
Тільки тая рушниченька, що на галоньки стріляв. /2/
Ой не так на галоньки, як на тую ворону...
Заніс мене дурний розум на чужую сторону! /2/

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Ой зашуміла сухая береза

Повільно

Ой за - шу - мі - ла су - ха - я бе - ре - за,
Ой чо - гось ми - ла смут-на, не - ве - се - ла!

Ой зашуміла сухая береза,
Ой чогось мила смутна, невесела!
Ой як же мені веселою бути:
Ой записали милого в рекрути!
Ой записали, хочуть його взяти,
А за ним плаче його рідна мати.
«Ой не плач, не плач, матусю старенька!
А нехай плаче жінка молоденька!
Ой нехай плачуть ще й до того діти,
Бо zostалися сироти навіки!
Ой віддам жіку доброму хазяю,
А сам я піду служити господарю.
Ой віддам діти людям на поруку,
А сам я піду на вічну розлуку!»

Записав у с. Будераж Дубенського повіту

Зашуміла дібровонька зелененька

Помаленьку

За - шу - мі - ла діб - ро - вонь - ка зе - ленень - ка,
За - пла - ка - ла ре - кру - тонька мо - ло - день - ка!

Зашуміла дібровонька зелененька,
Заплакала рекрутонька молоденька!

Ой не шуми, дібровонька зелененька!
 Не плач, не плач, рекруточка молоденька!
 «Ой як мені, добрі люде, не плакати,
 Записали миленького у рекрути!
 Записали миленького у рекрути,
 Зав'язали миленькому назад руки.
 Взяли мого миленького у неволю,
 Та й повезли миленького до прийому».
 Ой повезли миленького до прийому,
 І сказали солдатики, що «в лоб йому».
 Забулася молодого запитати,
 Чи позволить з молодцями погуляти.
 «Гуляй, гуляй, моя мила, як гуляла,
 Топчи тії черевики, як топтала!
 Гуляй, гуляй, моя мила, з стариками,
 Йно не гуляй, моя мила, з молодцями.
 Бо старії раду радять потихеньку
 Та научать розумоньку дівчиноньку.
 Молодії пісню ведуть жалібненьку,
 А ізведуть із розуму молоденьку».

Записав у с. Будафаж Дубенського повіту

Танцювальні пісні

Ой тепер я підпила

Швиденько

Ой те - пер я під - пи - ла, те - пер я пі - д'ї - ла:

Дай - те ме - ні гра - бель - ки, я пі - ду до сі - на!

Ой тепер я підпила, тепер я під'їла:
 Дайте мені грабельки, я піду до сіна! /2/
 На болото не піду, бо там замочуся:
 На сухому загромаджу й додому вернуся! /2/

Ой вийду я на вулицю

Жваво

Ой вий-ду я на ву - ли-цю, ста - ну я, По-див-лю - ся
кругом се-бе: гар-на я! Гар-на - я, мо - ло - ди - ця,
гар-на - я Від не - ді - лі до не - ді - лі п'я-на - я!

Ой вийду я на вулицю, стану я,
Подивлюся кругом себе: гарна я!
Гарная, молодиця, гарная –
Від неділі до неділі п'яная! |2|
Кличуть мене до корчмоньки, то я йду,
Дають мені горілочки, то я п'ю:
Сім з перцем, сім без перцю, а сім так,
Допіро я розібрала, який смак! |2|
Чи бачиш ти, мій миленький, як я п'ю?
Чи будеш ти жалувати, як я вмру?
«Ой бачу я, моя мила, як ти п'єш,
Ой буду я жалувати, як ти вмреш!
Будуть тебе жалувати й сусіди:
Вже такої п'яниченьки не буде!»

На кладочці умивалася

Жваво

На кла - доч-ці у-ми-ва - ла - ся, В че - ре -
вич - ки о - зу-ва - ла - ся. Чере-вички пан-отець

по - ку - пив, Щоб хо - ро - ший мо-ло-дець по-лю-бив!

На кладочці умивалася,
В черевички озувалася.
Черевички панотець покупив,
Щоб хороший молодець полюбив!
На кладочці умивалася,
В панчішки узувалася,
Панчішечки паніматка дала,
Щоб хороша панянка була! /2/

Ой, на дворі метелиця

Ой, на дво - рі ме - те - ли-ця, чо - го ста - рий

не же - нить - ся, на - що йо - му же - ни - ти - ся:

єсть у ньо - го люб - ка, єсть у ньо - го

су - сі - донь - ка, як си - ва го - луб - ка.

ПІСНІ ІНШИХ НАРОДІВ

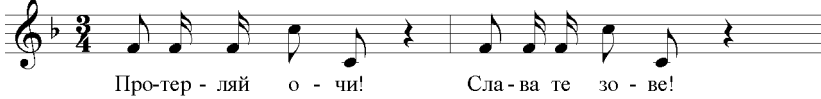
Сербська пісня

Што чутиш, чутиш, сербине тужний!

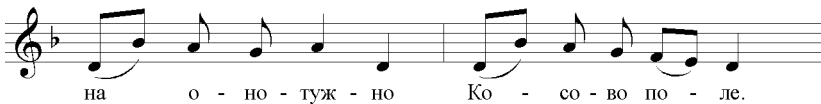
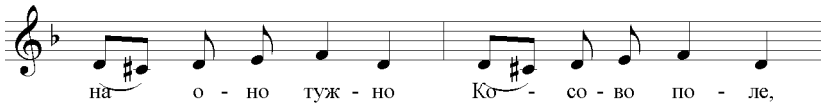
З великим смутком. Поволі

Скоро. Енергійно

Темно

Скоріше

*Записано у м. Рівне
від Мих. Мих. Зайця 4.VII.1931 р.*

Мадярські пісні

Rezik vali gvoza

Re - szik vo - li gvo - za min do kzek Kne - ma vu tum ha - rum - ej - e
ha rum dok Ha - za - me k ne - ma mem tu duk,
veg - lig vo - ra ha la wo la tuk

Записав у м. Рівне
від Мих. Мих. Зайця 4.VII.1931 р.

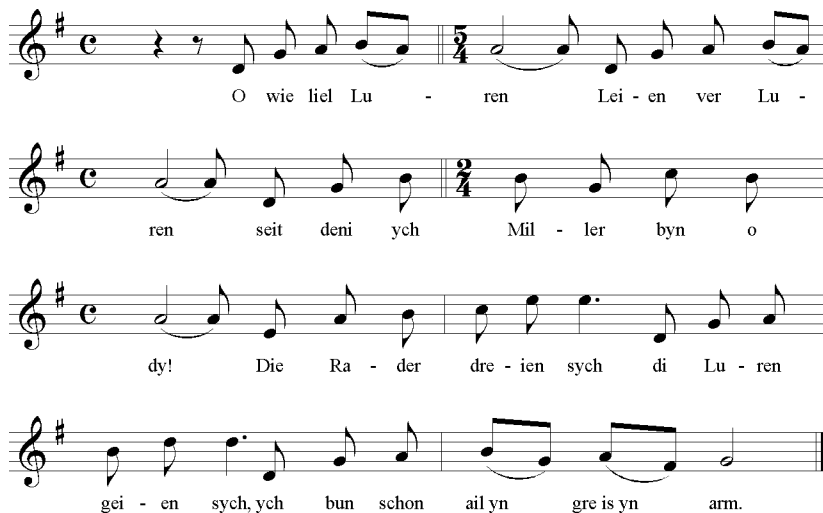
Чердаш

Повільно
Скоро

Записав у м. Рівне
від Мих. Мих. Зайця 4.VII.1931 р.

Єврейська пісня

O wie viel Luren

O wie liel Lu - ren Lei - en ver Lu - ren
ren seit deni ych Mil - ler byn o
dy! Die Ra - der dre - ien sych di Lu - ren
gei - en sych, ych bun schon ail yn gre is yn arm.

Скільки літ пройшло з тих пір,
Як я був мельником!
Слова сказані, роки проходять,
Я вже старий, сивий і бідний.

Записав ум. Рівне в тюрмі від Мих. Зайця 30.VI.1931р.

Лемківські пісні

Чиє ж то полечко незоране

Чи - є ж то по - ле - чко не - зо - ре - не?
Чи - є ж то по - ле - чко не - зо - ре - не?
То - мо - го ми - ло - го за - нед - ба - не.

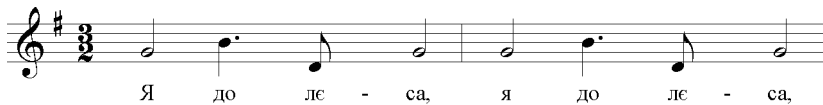

То мо - го ми - ло - го за - нед - ба - не.

Чиє ж то полечко незорене? /2/
То мого милого занедбане. /2/
Зоране, зоране, але мало. /2/
Бо ми ся колечко поламало. /2/
Колечко зламано, ручка спадла. /2/
Чого я ти, дівчино, така шварна. /2/

*Записав у м. Рівне в тюрмі
від Мих. Зайця 30.VI.1931 р.*

Я до леса

Я до ле - са, я до ле - са,

я до ле - са не пуй - дзе, Дре - ка ру - баць,

древ - ка ру - баць, дре - ка ру - баць не буд - зе.

Я до леса, я до леса,
Я до леса не пуйдзе,
Древка рубаць, древка рубаць,
Древка рубаць не будзе.
Древко би м'я, древко би м'я,
Древко би м'я забіло,
Што ж би потом, што ж би потом
Шворне дівча робіло.

*Записав у м. Рівне в тюрмі
від Мих. Зайця 30.VI.1931 р.*

По што ви мя, мамцю

По што ви мя, мамцю,
До школи даваце?
Гей, з мене ніц не будзе:
Дармо накладане. /2/
З мене ніц не будзе,
А ні князь, ні пастор,
Гей, бо бим, од олтаря,
На девчата патрив. /2/
Не так од олтаря,
Як од казальниці.
Гей, бо я ся залюбив
В вейськой дівиці.

*Записав у м. Рівне в тюрмі
від Мих. Зайця 30.VI.1931р.*

Вчера била дзевка /весільна/

А днеска невеста, як лілія. /2/
А днеска невеста /2/ розмарія.
Вчера була дзевка до куделі. /2/
А днеска невеста /2/ до постелі.
«Вчерам була дзевка, матуся моя. /2/
А днеска невеста /2/, доле ж моя!»

*Записав у м. Рівне в тюрмі
від Мих. Зайця 30.VI.1931 р.*

Як ми пришла карта /рекрутська/

Як ми пришла карта нароковац,
Став я мого няня нашіковац:
«Няню же мій, няню, вчини мені волю:
Іди за мя служить на ту войну». /2/
Як ми пришла карта нароковац,
Став я музикантів нашіковац:
«Музиканти мої, заграйте ми чардаш,
Най я си погуляєм той останній раз». /2/
Стали музиканти чардаш грати,
Стали ми ся з очей сльози лляти.

Ніхто не заплаче: ні отець ні matka,
 Лем за мнов заплачуть три дівчатка. /2/
 А одна заплаче, бо я їй брат,
 А друга заплаче, бо я її сват,
 А третя заплаче, Гей! Бо вона мусить,
 Бо вона від мене хустку носить. /2/

*Записав ум. Рівне в тюрмі
 від Мих. Зайця 30.VI.1931 р.*

Як я піду на Мадяр

Як я пі - ду, на Ма - дяр, на Ма - дяр, ко - му ж я то
 пер - кодам, пер - ко дам? ко - му то - му за ду - кат, за ду - кат,
 Лем ми - ло - му, за лем так, за лем так.

Як я піду, на Мадяр, на Мадяр,
 Кому ж я то нерко дам, нерко дам?
 Кому тому за дукат, за дукат,
 Лем милому, за лем так.
 Ой, сусідко, сусідко, сусідко,
 Пожич мені решітку, решітку,
 Я ти зараз принесу, принесу,
 Лем си муку протрясу, протрясу.

Записав у м. Рівне від д-ра М. Зайця

ПІСНІ В ГАРМОНІЗАЦІЯХ СЕРГІЯ КОЗИЦЬКОГО

Нова рада стала

Легко

Но - ва ра - да ста - ла, я - ка не бу - ва - ла:
Де Хри - стос ро - див - ся, сам Бог во - пло - тив - ся,
над вер - те - пом звіз - да яс - на
Як чо - ло - вік пе - ле - на - ми
сві - тлом ка - сі - я - ла.
у Бо - га по - вив - ся.

Нова рада стала,
Яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна
Світлом засіяла
Де Христос родився,
Сам Бог воплотився,
Як чоловік пеленами
У Бога повився,
Пастушки з ягнятком
Перед тим дитятком
На колінця упадають
Бога вихваляють,
Просим тебе, Царю,
Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії
Цьому господарю.
Щоб і хліб родився,
І товар водився,
Ой, щоб же наш пан господар
Нічим не журился.
Цьому господарю,
Його господині,
Даруй літа щасливії
Всій його родині.

Ой, у граді Вифліємі

Помірно

Ой, у гра - ді Ви - фли - є - мі ста - ло чу - до

The first system of the musical score is in 3/4 time and G major. It consists of three staves: vocal melody, piano accompaniment (treble clef), and bass line (bass clef). The vocal line begins with a half note 'Ой,' followed by quarter notes 'у гра - ді'. The piano accompaniment features a steady eighth-note bass line. The bass line follows the vocal line with quarter notes.

Задержуючи *Повільно*

по всій зем - лі. Свя - тий ве - чір, доб - рий ве чір.

The second system continues the piece, marked 'Задержуючи' (Ritardando) and 'Повільно' (Ritardando). It also consists of three staves. The vocal line has a half note 'по всій зем - лі.' followed by quarter notes 'Свя - тий ве - чір,' and a half note 'доб - рий ве чір.' with a fermata. The piano accompaniment and bass line continue with quarter notes, ending with a fermata on the final note.

Записав у с. Колесники Рівненського повіту
на Волині, від Мар. Павлюка

Веснянка
Сам хожу, сам

Повільно

Сам хо - жу, сам, сам хо - жу, сам.

The first system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It contains four measures of music with lyrics: 'Сам хо - жу, сам, сам хо - жу, сам.' The middle and bottom staves are piano accompaniment, both in treble and bass clefs respectively, and contain whole rests for all four measures.

Ти ді - ти мав, де по - ді - вав.

The second system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It contains four measures of music with lyrics: 'Ти ді - ти мав, де по - ді - вав.' The middle and bottom staves are piano accompaniment, both in treble and bass clefs respectively, and contain whole rests for all four measures.

Сон.....
Сон по - мо - рив, то ж по - то - пив.

The third system of the musical score consists of three staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It contains four measures of music with lyrics: 'Сон..... Сон по - мо - рив, то ж по - то - пив.' The middle and bottom staves are piano accompaniment, both in treble and bass clefs respectively. The middle staff contains whole notes with lyrics, and the bottom staff contains whole notes. A large slur is placed over the top two staves, spanning all four measures.

p Сон.....

Швидше, Чітко

У не-ді-лю ра-нень-ко при-ї-де наш ба-тень-ко,

mf

при-ве-зе нам ді-вонь-ку в ру-м'я-но-му ві-нонь-ку.

Тут во-на єсть, тут во-на єсть.

Записав у с. Бударж Дубенського повіту на Волині, 1904 р.

Історична пісня

Про Нечая

Спокійно

C
A

Там, там тара, там там там там тамтара

T

Там там там

Б

Там там там

там там там тара рам тара рам

там там там

там там там там там там там

тара рам тара рам там там там там там

там там там там там там там

там там там там там там там там

f

Ой, на дво-рі, ой, на дво-рі до-щик на-кра - па -

mf

Detailed description: This system contains a vocal line and three piano accompaniment staves. The vocal line is in a single treble clef with a key signature of one flat and a 3/4 time signature. It begins with a forte (*f*) dynamic. The lyrics are "Ой, на дво-рі, ой, на дво-рі до-щик на-кра - па -". The piano accompaniment consists of three staves: a right-hand treble clef staff, a middle treble clef staff with an 8va marking, and a bass clef staff. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes and chords.

є, ко-зак Не-чай, ко-зак Не- чай ко-ни - ка сід -

Detailed description: This system continues the musical score with a vocal line and three piano accompaniment staves. The vocal line continues with the lyrics "є, ко-зак Не-чай, ко-зак Не- чай ко-ни - ка сід -". The piano accompaniment maintains the same rhythmic and harmonic structure as the first system.

ла - є.

Ко-зак Не-чай, ко-зак Не - чай ко - ни - ка сід - ла - є.

Ой, на дворі, ой, на дворі
 Дощик накрапає,
 Козак Нечай, козак Нечай
 Коника сідлає.
 Ой, на дворі, ой, на дворі
 Дрібен дощик іде,
 Козак Нечай, козак Нечай
 На воєнку іде.
 Ой, приїхав козак Нечай
 До містечка Корця,
 Пустив коня в голодичок,
 Сам сів край віконця.
 «Ой, дай хлопче, ой, дай малий,
 Най води нап'юся.
 Єсть тут л...їв сапон тисяч:
 Я їх не боюся».

*Записав ус. Острів Дубенського повіту
 на Волині від Ант. Т. Камінського*

Пісня про кохання

Стежечка

В темнім лі - сі, в темнім лі - сі До-щик на-кра -

па - - - є, ой там хло-пець мо - ло - день-кий

ко - ня на - пу - ва - є.

В темнім лісі, в темнім лісі
Дощик накрапає,
Ой там хлопець молоденький
Коня напуває.
Напуває хлопець коня
З нового відерця,
А дівчина підливає
Від щирого серця.
«Чому коню води не п'єш
І на воду дуєш?
Чому, сину Василю,
Вдома не ночуєш?»
Ой, Василю-Василино,
Любая дитино,
Ходи, сину, вечеряти, –
Вже я наварила.
Ой, вечеряй, моя мати,
Коли наварила;
Я поїду на Україну
Де дівчина мила.
Там то мила, там то любя,
Там то мило сісти!
А як зварить вечеряти,
Там то любо з'їсти.

*Записав у с. Бударж
Дубенського повіту на Волині, 1904 р.*

Побутові пісні

Ой, вижду, вижду на гору крутую

Ой, ви - жу, ви - - жу

С А *mf*

Т

Б

ту - ю та гля - ну я в до - ли - - ну,

Ой, чи не ї - дуть мо - ї рід - ні

Ой, чи не ї - дуть

гос - ті та до ме - не в гос - ти - ну.

Ой, вийду, вийду на гору крутую

Та гляну я в долину,

Ой, чи не їдуть мої рідні гості

Та до мене в гостину.

Ой, їдуть, їдуть мої рідні сестри,

Межи ним старший брат.

Ой, забралися за білії рученьки,

Повелися в вишній сад.

Ой, як будете ягідоньки рвати,

Вирвіте ж ви і мені;

Ой, як будете до матінки слати,

То пошліте ж і мої.

Ой, як будете до матінки слати,

То пошліте ж і мої;

Ой, як будете всей рід споминати,

Спом'яніте об мені.

« Ой, десь наша найменша сестронька

В чужій дальній стороні,

Ой, вмивається дрібними сльозами,

Як білий гусь на воді »

*Записав ус. Острів Дубенського повіту
на Волині, від А.Т. Камінського*

Ой, зацвіла червона калина

Помалу. Тужливо

С А

mf

Ой, за - - - цві - ла чер - во - на ка -

Т

Б

ли - - на над кри - ни - це - ю.

f Го - ре ме - ні, мо - я ма -

f

f

тін - ко *p* жить на сві - ті за п'я - ни - це - ю.

p

p

Ой, зацвіла червона калина
 Над криницею.
 Горе мені, моя матінко
 Жить на світі за п'яницею.
 Бо п'яниця то недбайлиця
 День і ніч п'є,
 А як прийде з корчми додомоньку,
 Мою головоньку б'є.
 Прочиню я та кватирочку,
 Аж матінка йде,
 питається мене, молодой,
 Чи п'яниця вдома є.
 Потихесенько, помалесенько,
 Моя матінко йди:
 Спить п'яниця в рубленій коморі, –
 Глади його не розбуди. –
 – Ой, нехай спить та нехай же спить,
 Нехай не встає:
 Може тобі, моя бідна доню,
 Вся журонька обійде.
 Не проклинай, моя матінко,
 П'яниці мого,
 Бо в п'яниці єсть діти малі:
 Горе мені без його!

Записав на Волині, від сестри М. О. Пирожок

Копав же я криниченьку

Чи се ж та - я кри - ни - чень - ка, що го - луб ку -

павсь? Чи се ж та - я дів - чи - нонь - ка,

Що я же - ни - хавсь.

f Ой, жаль, жаль! Жаль ме - ні бу - де:

візь - муть і - і лю - де, мо - я не бу - де.

Ой, ти, дівчино

Ой, ти дів - чи - - - но за - ру - че -

The first system of the musical score is in the key of D major (one sharp) and 3/4 time. It features a vocal line with a melody of quarter and eighth notes, and a piano accompaniment consisting of chords and single notes in the right and left hands.

на - - - я, чо - го ти хо - - диш

The second system continues the melody and accompaniment. The vocal line includes a slur over the first two notes of the phrase.

за - сму - че - - - на - я. Чо - го ти

The third system concludes the piece. The vocal line features a final note with a fermata, and the piano accompaniment provides harmonic support with chords.

хо - - диш, чо - го ти ну - диш,

Чом ти не ска - жеш ко - го ти лю - биш.

Ой, ти дів - чи - но за - ру - че - на - я,
 Чо - го ти хо - диш, чо - го ти ну - диш,

чо - го ти хо - диш га - сму - ве - на - я.
 Чом ти не ска - жеш ко - го ти лю - биш.

Ой, ти дівчино зарученая.
Чого ти ходиш засмученая?
Чого ти ходиш, чого ти нудиш,
Чом ти не скажеш кого ти любиш?
– Ой, знаю, знаю, кого кохаю,
Тільки не знаю, з ким жити маю.
Через річеньку, через болото,
Подай рученьку, моє золото.
– Подай рученьку, бо душу згубиш,
Скажи мені правду, кого ти любиш.
– Руки не подам, душі не згублю,
Правди не скажу, кого я люблю.
Ой, тя, дівчино, чарівниченько,
Очарувалась моє серденько.
Очарувала, приворожила,
Чом же ти мене не полюбила.
– Бодай ти не знав стежки до хати,
Як я не знаю, чим чарувати:
У мене чари наготові:
Білеє личко, чорнії брови.

Література:

1. Камінська-Юрчук О. Лист з минулого // Волинь. – Рівне. – 1993. – 29 січня
2. Дем'янчук Г. Світлом доброї науки // Волинь. – Рівне. – 1993. – 28 травня.
3. Краплич Р. Сергій Козицький у спогадах просвітян // «Просвіта» духовне відродження України. Збірник наукової конференції. – Рівне. – 19931 – С.56-66.
4. Столярчук Б. Фольклористи Рівненщини. – Рівне. – 1994. – С.12.
5. Столярчук Б. Фольклористи Рівненщини. Видання 2-е, перероблене, доповнене. – Рівне. – 1995. – С.22-23.
6. Корейчук М., Столярчук Б. Композитори Рівненщини. – Рівне. – 1995. – С.30.
7. Жигальський Є. Збирач пісень – Сергій Козицький // Життя і слово. – Острог. – 1996. – 11 вересня.
8. Столярчук Б. Митці Рівненщини. Енциклопедичний довідник. – Рівне: Ліста, 1997. – С.18-19.
9. Столярчук Б. Талант, відданий рідному народові // Діячі науки і мистецтв рідного краю у розвитку української національної культури. Матеріали і тези наукової конференції 29-30 вересня 1998. – Рівне. – 1998. – С.193-194.
10. Столярчук Б. Талант, відданий рідному народові // Дубно і світ. Міжнародна ювілейна науково-таоретична конференція присвячена 900-річчю міста Дубна. 25-26 серпня 2000 року. – Дубно. – 2000. – С.82-83.
11. Столярчук Б. Пісенний фольклор Рівненщини у записах Сергія Козицького // Етнокультурна спадщина Рівненського Полісся. – Випуск № 2. – Рівне: Перспектива, 2002. – С.109-112.

ЗМІСТ

Маловідомі сторінки фольклориста Сергія Козицького	3
Листи та документи Сергія Козицького	11

НАРОДНІ ПІСНІ У ЗАПИСАХ СЕРГІЯ КОЗИЦЬКОГО

КОЛЯДКА. Пане господарю	17
ЩЕДРІВКА. Льон при дорозі	17
ВЕСНЯНКИ. Ой як, як по двору ходити (веснянка)	18
Куди їдеш	19
Ми кривого танцю йдемо	19
Через наше сельце	20
Через наше сельце	20
Через наше сельце	21
КУПАЛЬСЬКІ ПІСНІ. Ой, на купайла	21
На дзінь добрий	22
ВЕСІЛЬНІ ПІСНІ. Бояре, звідкіль Ви?	22
Ненько моя	23
Вюла Марися	23
Стихенька вітер повіває	24
В полі криниця	24
Їде, їде Зельман	25
Ой, летіла зозуленька	25
ІСТОРИЧНІ ПІСНІ. Ой, Морозе, Морозенку	26
БАЛАДИ. Ой, на дворі дощик	27
А як висилала/ мотив званої легенди/	27
Про козака Байду	28
Ой летіла зозуленька	29
КОЗАЦЬКІ ПІСНІ. Косять гречку сокирами	31
Ой гай, мати, ой гай, мати	32
Ой у полі сосна, під сосною корчма	33
Зійшла зоря ізвечора	34
Тихо, тихо Дунай воду несе	35
Ой Василю, Василю	36
ЧУМАЦЬКІ ПІСНІ. Ходить козак попід гаєм	37
Ішли чумаки цілих три роки	38
БУРАЦЬКА ПІСНЯ. На добраніч усім на ніч	39
СОЛДАТСЬКІ ПІСНІ. Соловейку, чого рано встаєш?	40
Ой по горі, по горі	41
Ой учора ізвечора	44
Затопила, закурила сирими дровами	45
ПОБУТОВІ ПІСНІ. Кохав мене батько	46
Ой, у мого брата	47

Вийду я в садок	47
В середу поїду	50
За горою кам'яною	51
Ніхто не винен	51
Ой, шкода, шкода	52
Ой, п'яна я, п'яна	52
Ой, поїхав шмаровозик	53
Над річкою, над бистрою	53
По горах ходила	54
Шумить мені, як у млині	55
Ой наступила та чорная хмара	56
Посію я яру руту над водою	57
Ой воли мої та полові	58
Кохав мене батько	59
Заслужський хліб добрий	60
Де ти, зоре, забарилася?	60
Ой на дворі дощик	61
Ой вийду я на гору	62
Летіла зозуля через сад	63
Ой тонкая та високая ліщина	64
Ой в лузі, в лузі	65
Ой давно я, давно в родини була	66
Посію я конопельки	67
Щоб я була знала, що скоро умру	68
Суди, Боже, неділі діждати	69
Ой Семене-Семеночку	70
Ой сама ж бо я, сама	71
ЛІРИЧНІ ПІСНІ. Дівчино, рибчино	73
Ой, у полі буйний вітер віє	74
Пасеся коник	74
Та вже мені не ходити	75
Ой, зійшла зоря	76
РЕКРУТСЬКА ПІСНЯ. Гей! Виховала стара мати	76
ЖАРТІВАЙВІ ПІСНІ. Я в тебе косив	76
Ой на горі пшениченька	76
Ой на горі пшениченька	77
Ой я з горя і з печалі	78
Ой у полі два дубочки	79
Пожену я сиві воли	80
Продав батько сиві воли	81
Ой на горі льон, льон	82
Ой у полі тихий вітер віє	83
В темнім лісі дощик накрапає	84

Ой то зрада, козаченьку, зрада	85
Ой сплю ж бо я, та мовчу	86
Ой у мого брата під горою хата	87
Ой калино-малино	87
Ой у полі, край дороги	88
Сивий голубочку, сидиш на дубочку	89
Не ходи, козаче, понад берегами	90
І сюди гора, і туди гора	91
Сива зозуленька, не літай раненько	92
Ой ти ходиш по долині	93
Ой зашуміла сухая береза	94
Зашуміла дібровонька зелененька	94
ТАНЦЮВАЛЬНІ ПІСНІ. Ой тепер я підпила	95
Ой казав чоловік, щоб я яйця варила	96
Не тепер по гриби ходити	96
Ой вийду я на вулицю	97
На кладочці умивалася	97
Ой, на дворі метелиця	98

ПІСНІ ІНШИХ НАРОДІВ

<i>Сербська пісня. Што чутиш, чутиш, сербине тужний!</i>	99
<i>Мадярські пісні. Rezik vali gvoza</i>	100
Чердаш	100
<i>Єврейська пісня. O viel viel Luren</i>	101
<i>Лемківські пісні. Чиє ж то полечко незоране</i>	101
Я до леса	102
По што ви мя, мамцю	103
Вчера била дзевка /весільна/	103
Як ми пришла карта /рекрутська/	104
Як я піду на Мадяр	105

ПІСНІ В ГАРМОНІЗАЦІЯХ СЕРГІЯ КОЗИЦЬКОГО

Нова рада стала	106
Ой, у граді Вифлиемі	108
<i>Веснянка. Сам хожу, сам</i>	109
<i>Історична пісня. Про Нечая</i>	111
<i>Пісня про кохання. Стежечка</i>	114
<i>Побутові пісні. Ой, вийду, вийду на гору крутую</i>	116
Ой, зацвіла червона калина	118
Копав же я криниченьку	120
Ой, ти, дівчино	121
ЛІТЕРАТУРА	124

Нотне видання

КОЗИЦЬКИЙ Сергій Олександрович

НАРОДНІ ПІСНІ ВОЛИНИ, ПОДІЛЛЯ І ХОЛМЩИНИ

Навчальний посібник

Комп'ютерний набір
Світлани Юзюк

Комп'ютерне макетування
Юрія Рибака

Технічний редактор
Олег Борилюк

Підп. до др. 30.04.2014. Формат 60x84^{1/4}. Папір офсетний.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 7,5. Наклад 100 прим.

Видавець О. Зень

Свідоцтво РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
пр. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
тел. 0-362-24-45-09; 068-025-067-4;
olegzen@ukr.net